

pÚvodní obrázek / V zámecké galerii je plno * Událost / **Matuška na zámku** (na vlastní oči) * Téma / **Steinberg** a my - V. část * Z domova / Šourek, Simon, Nepraš, Matuška, Benetka, Slíva, Torma, Hojný, Martenek * Časopisy / **Bumerang č. 12-15** * Recenze / 4x = **Barták, Jiránek, Rozental, Wolnoszc** * Galérie / **Saul Steinberg: Kreslená hudba** * Z tisku / O humoru * Objev / **M. Plotěná** o maďarském campu * Retro V. díl / **J. Hruboň: Renčín** a... **ilustrace** * Vybráno / Z katalogu „**Usmívání 3**“ (I. H. o **Pavlu Matuškoví**) * Seriál / Zrození fantómu - **Petr Urban** * Do archivu / **Urban** v **Blesku**; **Matuška** v MfDNESu * Portrét / **Radek Steska** v **Mediažurnálu** číslo 2/2019 * Ze světa / **Mordillo**, Rakousko, Nizozemsko, Polsko, Belgie,

e-GAG

Francie * **Aktuality** / Z Prahy 6 * Z pošty / **Major, Slíva, Hojný** * **GAG** / Omluvy * **Výsledky** / Polsko, Kosovo, Itálie, Syrie, Rumunsko, Čína, Portugalsko * **Soutěže** / Nové: **Srbsko, Kosovo, Belgie, Polsko, Norsko, Nizozemsko, Itálie**

Měsíčník autorů + přátel české karikatury e-číslo 2019 / 8 17. ročník

Kresby: AROYA, BABEL, BAKOWSKI, BARTÁK, BENETKA, BOLIGAN, BONDAROWICZ, CARRILHO, CURANOVA, DHARMA, DUBSKÝ, HANOUSEK, HOJNÝ, JAZ, JIRÁNEK, KATZ, KAZANEVSKY, KHALAJI, KHALIL, KUSTANA, KUSTOVSKIJ, LANUEZ, MATUŠKA, MARTENEK, MIHATOV, MORDILLO, OZCAN, PAKDEL, PAVLÍK, REISENAUER, RENČÍN, ROZENTAL, RIABOKON, SIMON, SLÍVA, STANCZYK, STESKA, STEINBERG, SUNNEBERG, TAUSSIG, TEICHMANN, TOMASCHOFF, TORMA, VICO, XIAO, ZEVALLOS AJ

Malovaný Matuška na Zámku... Vrchol kariéry či důstojné loučení?

Moc, opravdu hodně diváků přišlo na zahájení výstavy **Pavla Matušky**. Vernisáž měla důstojný program, jak se na zámecké prostory sluší. A též řečníky, jak se patří. (Viz [str. 3!](#))

V čase, kdy soutěže pořádané Českou unií karikaturistů, za účasti světových osobností žánru v poli soutěžících i v soutěžních porotách, jsou jen milou vzpomínkou, potěší každá událost na úrovni. Byť je ryze domácí, jakou bylo zahájení zámecké výstavy **Usmívání 3** známého českého autora **Pavla Matušky**. V tomto vydání GAGu se o tom dozvíte více na několika místech. Ale to není zdaleka vše. **Marie Plotěná** píše o své účasti na cartooncampu v Maďarsku, **Jaroslav Kopecký** referuje o akci **Tapírů** v lázních známých léčením neplodnosti. A karikatura je ženského rodu...

Začalo to v Betlému...

Jako dítě mne naši otevřeným Aerovozem 30 přes Třebouchovice dost vozili - za strejdou do Orlických hor. A pak na různé výlety z Hradce Králové, odkud pocházeli. Ale víc než na jakýsi Oreb jsem se vždy těšil na kulaté hlavy ostříhaných javorů které vroubily místní dlážděné ulice. Paráda. Jsou tam dosud i když mám pocit, že dětské oči jich viděly víc - prostě všude. Tentokrát jsme na cestě do Kostelce nad Orlicí dali na radu místňáka Pavla Matušky. Takže samozřejmě Betlém - a navíc i ten Oreb, zjistit jak vypadá, když jsme ho nikdy neviděli. A to Marie je vystudovaný a zapálený znalec cestovního ruchu. Pavel souhlasil:

Fronty bývávaly, to je ale minulost, takže žádné obavy. Nepřehlédněte na náměstí můj betlém z dubových kmenů, který před dvaceti lety odhaloval u příležitosti prohlášení Proboštova betlému Národní kulturní památkou ministr kultury Pavel Dostál, za asistence Dominika Duky a dalších a nechte se u něho vyfotit. :-)

Stalo se (viz fotku nahoře vlevo!). Navštívili jsme pak novou budovu se slavným starým Betlémem. Užili jsme si ho v pohybu (i zezadu!) a s průvodním komentářem. Fakt zajímavé (a co je tam ještě dalších betlémů!). A mezi figurkami i ty od Matušky, co už známe z výstavy ve Smečkách i ze snímků v *Usmívání 1 a 2*. A pak jsme si přidali 75 schodů na Oreb až ke kostelíku, který je obklopen hřbitovem. A pak už, přes milou

odbočku do zámeckého parku v Častolovicích, hurá do Kostelce (na horní fotce stojím s katalogem před vchodem do zámku), pod tím s Matuškou před jeho plátny a dole už bez Matušky - zírám na *rodinový* motiv; ten už známe z e-GAGu.

Dveře do *Zámecké galerie* se otevřely v pátek pátého přesně s 5. úderem věžních hodin, nahrnuli jsme se do velkého sálu s vyhlídkou do parku a po obvyklém předkrmu hochs

kytarou, se postupně ujali slova vlídný hostitel *František Kinský* (na horním snímku uprostřed) a o Matuškově pak pronesl pěkná slova astrofyzik *Jiří Grygar* (na fotce u mikrofonu). Osobně mi velmi milá osoba, coby představitel hnutí rozumných lidí proti pavědcům - byť už název spolku *Sisyfos* naznačuje, jak marný je boj *Homo Sapiens s Homo Ineptus*. Nu

a pak sám autor (v modré košili se opírá o piáno) neb jeho příběh s operovanou dolní končetinou se před výstavou zauzčil jeho vlastní nešikovností. Matuška se - na rozdíl od předřečníků - rozhodl raději pro PPPP (přečtení pečlivě připraveného projevu) z listu.

Pisatel těchto řádků potichu pochválil sám sebe za drzost, s níž se usadil do /nejspíš poslední/ volné židle - byla v první řadě! Později do jeho mozku vklouzlo vnuknutí, že určitě bylo původně vyhrazeno Miloni Čepelkovi, který se výjimečně z účasti (i z projevu) omluvil. Koneckonců ve věku o dvou sedmičkách se člověk raději vyrovnává s délkou programu vsedě. Ale co - po další várce pěni přišla ona velká chvíle a vydali jsme se vzhůru - porozhlédnout se po vystaveném díle. Byly to stovky odpočatých i ustátých nohou, které se postupně vyškrabaly do výstavního patra. Zachytil nás při tom snímek oficiálního fotografa zámecké slavnosti (**viz dole!**)

Zatímco snímek sešlosti v přízemí už jste viděli na obálce tohoto čísla, je fotografování v tuctu liduplných zámeckých komnat dost obtížné. Přitom zájem lidí je pochopitelný - tlačit se před obrázky a luštit zblízka názvy obrazů, je nutné; mají většinou důležitou informační hodnotu... Dvojice snímků pořízených, když hlavní nápor zájemců pominul, doplňuje text o Matuškově a jeho tvorbě v katalogu *Usmívání 3*, který najdete v rubrice *Vybráno*. Co ještě dodat? O žaludek hostů se staraly stále doplňované talíře s drobnými šátečky na stolech větších sálů a o pití v teplém podvečeru chladivá bezalkoholová tekutina v obou občerstvovacích stanicích uprostřed patra.

Aha! Jistě, pokud vám zde chybí více vět o autorovi a jeho veselém díle, přetiskujeme v tomto čísle stránku z východočeského vydání *MfDNESu* včetně barevných reprodukcí čtyř obrazů (ten dolní byl právě oceněn v Sýrii...)

Prohlídku (vstup zdarma) lze doporučit raději během všedního provozu, kdy se nevšednímu souboru můžete více a lépe věnovat. Ale i tak se připravte na nejméně hodinovou návštěvu. Půl minuty na

obraz, těch je asi 120... A nejsou tu pouze obrazy...

(IH)

Snímky: **GAGfoto** a **Zámecká galerie**

Pavel Matuška se pořád usmívá, ale...

No... Jako první věta do katalogu se to docela povedlo. Možná i jako titlek? Ono na názvu textu o autorovi, pokud je určen pro katalog jeho velké výstavy, dost záleží. Nemohu přece jen konstatovat, že autor se věnuje výtvarnému humoru a že mu to fakt jde. Usmívají se i diváci. Je to díky jeho obrazům, kresbám i řezbám na docela početných výstavách. Obě tlustá alba, která shrnují dvě etapy jeho tvorby se dokonce nazývají Usmívání a Usmívání 2. Je to výstižné, protože pravdivé. Burácivý řehot se k Matuškově výstavě jaksi nehodí. Usmívání ano. Jeho obrazy se na nás ze stěn usmívají a my se před nimi také usmíváme. Občas i zasmějeme.

Spiklenecky. Sám autor se možná usmívá stejně. Jen pod fousy. Už na první pohled se tenhle morous liší od takzvaných bavičů. Matuška se tváří naprosto vážně, až kamenně. Tak to má u humoristy být. Usmívat se přece máte vy!

Když vás karikaturista (tak se pořád ještě oficiálně nazývají autoři kreslených i malovaných vtipů) požádá o pár vět

do výstavního katalogu, není vám zrovna do smíchu. Je mu přece jasné, že prostě nemůžete o jeho díle napsat nic špatného. Proto vás přece oslovil a vy ani takovou poctu nemůžete odmítnout. Přitom oba víte, že chvála se píše mnohem hůř než sarkastická kritika. Je to podobné, jako v divadle - rozplakat diváka je docela snadné. Ale rozesmát? Kdyby Matuška viděl, jak se tvářím, když píšu tyhle věty, určitě by se konečně i on *zausmíval*. Natolik se známe, věkový rozdíl dvou let nás automaticky řadí do jednoho (červotoči už provrtaného) šuplíku.

Dokonce jsme byli i na vojně ve stejném roce - východočeský Matuška samozřejmě ve zlaté Praze a já, rodák od centrální Vltavy v jihozeleném Táboře nad Lužnicí. Osobně jsme se ovšem sešli brzy poté, co začal kreslit vtipy. Měl jsem od poloviny 70. let (minulého století, samozřejmě) v redakci sportovního týdeníku na starosti výběr kresleného humoru. Netrvalo dlouho a už v roce 1983 to byl právě Matuška, který z rukou Emila Zátopka přebíral hlavní cenu v soutěži o Emila Stadiónu, drze nazvané podle filmových Oskarů. Šlo pochopitelně o vtipy sportovní - i proto sport v autorově díle (i albech) najdete tak často. Připomínám, že pro trofej Emila si v 80. letech (zase toho prošlého století) chodili opravdu jen ti nejlepší: Pálka, Barták, Slíva, Vico... a právě Matuška.

Než jsem začal psát tyhle řádky, listoval jsem v obou tlustých Usmíváních, přečetl jsem si kde všude získal ocenění, kde všude vystavoval... i co o Pavlovi a jeho díle soudí jiní. A rychle jsem se na to všechno snažil zapomenout. Bylo tam totiž opravdu všechno - dokonce i kousek recenze z mé ruky a hlavy! Ne, to by nešlo. Musím přece nechat diváky samotné, aby si o díle učinili svůj názor. Dodát bych mohl snad jen pár vět pro mladší generaci, aby se lépe orientovala v obraze té doby. V časech bez fotošopu, skenerů, internetu, laserových

printerů, e-mailu, bez mobilů, ba i bez faxu! Prostě beze všeho. Sám se ptám; jak nám to všechno mohlo vůbec fungovat?

Obvykle se lidé diví, když jim vysvětluji, že v pražské kavárně nebylo největším úspěchem publikování vtipu v Dikobrazu. Vrcholem bylo, když vám patřila celá zadní stránka týdeníku Mladý svět! Teprve to jsme považovali za neformální přiznání extraligové kvality. I zde se Matuška usadil brzy a pevně - s výše jmenovanými, ale i s Jiránkem, Renčínem, Plotěnou, s Linkem. A také se Standou Holým, který měl výběr autorů na starosti... Zrovna tak se obdobná sestava střídala v humorném odlehčování těžších témat v Technickém magazínu. Osmička tamních stálic se představila v albu Veletucet, kde měl každý, včetně Matušky, pro sebe 22 tiskových stránek. Psal se rok 1988 a v SNTL jsme vydali tu sbírku 144 vtipů v nákladu 100 000 výtisků!

V letech 90. (zůstáváme v minulosti) se zprvu zdálo, že pro karikaturisty nastane ráj. Jenže omyl. Veškeré nové humoristické tituly brzy zanikly - a s nimi zkrachovaly i ty staré zavedené časopisy včetně Dikobrazu, Mladého světa a nakonec i Těčka. Posléze zmizela ze zemského povrchu

polovina celorepublikových deníků se svými sobotními přílohami... Na přelomu tisíciletí to znamenalo přímo morovou ránu pro kreslený humor a jeho tvůrce...

Co teď? Pavel Matuška to vyřešil velmi nečekaně - prostě přešel na úplně jiné kolbiště. Začal své vtipné nápady malovat. A to velice úspěšně! Potvrdil tak svůj talent i v práci se štětcem. Přidal ještě hravé názvy. Předvedl neuvěřitelnou píli, uchoval si pracovitost a do toho ještě stihl některé své nápady vyřezávat ze dřeva. To, co nyní prezentují jeho výstavy a následné "usmívací" publikace, je neuvěřitelně konsensuální dílo, kdy jeden výtvarný žánr navazuje na druhý a ten zase podepírá třetí... Před těmi důkladně pojatými alby smekám a věřím, že tento katalog jim je svým způsobem podobný.

Vladimír Jiránek, vybraný oponent mé diplomové práce o českém výtvarném humoru před rokem 1969, se mi kdysi omlouval, že ve svém posudku k mému úžasnému dílu má i dvě drobné výtky. Kdybych je tam nedal, nevypadalo by to nestranně, povídal mi přítel, který diplomku navrhl za výbornou. Svě věci rozuměl, původem byl též absolvent novinařiny na pražské Universitě Karlově. A tak si teď mohu po jeho vzoru dovolit na závěr vrazit i něco malicherného do pochvalném posudku na Pavla Matušku. Čím bych ho nějak vytočil. Nic moc mne nenapadá. Leda že si vzpomínám, jak se mi zprvu nezdály ty kníry u jeho figurek. Byly moc staromyslivecké, a já měl radší pivo. Ale zvykl jsem si na ně dívat jako na specifický autorův kreslený podpis přímo v obrázku. Dnes už je to každému fuk, Matušku poznávají a následně obdivují kvůli stylu. A humoru barevných maleb.

Tak vidíš, Pavle, nakonec jsem těch pár odstavců zvládl. Přeji výstavě úspěch, divákům příjemný zážitek a tobě..., ...hm..., doplň si sám, co by tě nejvíc potěšilo...

Snímky z vernisáže: **GAGfoto**

Ivan Hanousek
teoretik výtvarného humoru

Osm výstřížků z doby našeho objevování amerického vzoru

O tom, jaký „poprask“ vypukl kolem žánru cartoon v půli 60. let min. stol., jsme si už tady řekli. Připomněli jsme pár autorů, kteří se nechali americkou hvězdou moderní vtipné kresby inspirovat, pár takových, které dokonce Saul Steinberg přímo uhranul. A také pár příkladů reakcí těch, kterým tak silný osobní vzor připadal až směšný. Ve výtvarném umění (ale i v dalších oblastech jako hudba či literatura) však takové velké ovlivnění - občas celé generace - není nic výjimečného. Jen se mrkněme na malíře Emila Fillu (a Braqa či Picassa)...

A zpátky ke *krhu*:

Saul Steinberg je dnes jedním z nejpobulárnějších kreslířů-karikaturistů. Jeho kresby jsou známy a reprodukovány po celém světě, a také často napodobovány. Kdo je vlastně tento americký karikaturista? Předně není Američan původem. Narodil se v Rumunsku r. 1914. A pak — nestudoval kresbu či malbu, ale architekturu, a to v Itálii. Již tehdy kreslil do časopisu „Il sette bello“; vlastní jeho „karléra“ kreslíře počíná však až v USA, kam se vystěhoval v roce 1941, tedy před dvaceti lety. První Steinbergova kniha kreseb nazvaná prostě „ALL IN LINE“ (Jen linkou), vydaná v prvním poválečném roce — 1945 — vznikla ze zážitků předcházejících tří let, kdy Steinberg sloužil u amerického námořnictva a poznal tehdy Čínu, Indii, severní Afriku a další země. „Jen linkou“ byla prvním úspěchem Steinbergovým, prvním a současně pronikavým úspěchem umělce nejen v USA, ale v nejrůznějších zemích světa.

Po ní vydal další dvě: první nazvanou „ART OF LIVING“ (Umění žít) v roce 1949 a druhou s titulem „PASSPORT“ (Cestovní pas) v roce 1954. Steinberg žije od války v New Yorku, ve známé čtvrti Manhattan, a přispívá svými kresbami-karikaturami pravidelně do časopisu „New Yorker“.

Stvořil zcela nový, ryze osobitý styl, jeho kreslířské umění, tak dobře vyhovující novému reprodukcí, výstižně charakterizuje právě název první Steinbergovy knihy — „Jen linkou“. Steinbergovy kresby jsou pravým obrazem života ve Spojených státech. Mohly vzniknout jedině tam a nikde jinde. Jsou výsměchem „nabobské“ společnosti, vysmívají se módním výstředkům, přílišné zdobnosti, afektovanosti, šosáckému způsobu života, prostě všemu, co je zde „nelidské“. To je třeba zdůraznit. Steinberg se nevysmívá Americe prostých lidí, ale jen té její části, honící se za ziskem, za falešným pozlátkem, předhánějící se v „hypermodernosti“ života a jeho technického vybavení. Tato ostře viděná skutečnost je přetavena do světa čar, do světa linií stáječících se do množství zdobných „kudrlinek“, do množství spirál, nebo je naopak zachycena jen několika málo linkami, stejně dobře vyhmataujícími charakter člověka či prostředí. Steinbergovo kreslířské umění spočívá právě v této bravurně složitá dekorativní nebo naopak nekonale jednoduché kresebné, obrysově linií. Na jedné straně složitá, dekorativně cítěná arabeska, na druhé jednoduchost, co nejušporněji volená kompozice. To jsou dva póly výtvarného výrazu Saula Steinberga, oba pro něho charakteristické, oba dokonale vystihující charakter zobrazeného. Steinbergovo umění nepotřebuje slovního doprovodu. Jeho kresba je vždy natolik výrazná, že mluví sama za sebe. Je osobitá, je nenapodobitelná. Je to humor ne bodrý, ale spíše smutný, satira v tom nejvládnějším smyslu; je to humor současný, ryze americký. Je to umění vyrůstající z amerického prostředí, z amerického způsobu života, je to kreslený román na pokračování, docházející až k pomezí symbolů a k nadsázce. Karikaturista má na to vše právo. Na to nesmíme zapomínat. A Saul Steinberg je mistrem svého oboru, který mezinárodní řečí kresby promlouvá k současným divákům nejrůznějších národností.

I A N A H O F M E I S T E R O V Á

Tyto ohlasy či reakce až spory ovšem měly v Československu jednu zvláštnost - Steinberg byl **Američan**, tedy obyvatel země, kterou v našem *Dikobrazu* reprezentoval *Strýček Sam s atomovkou a bankéři z Wall Streetu*, a ještě včera také rozsévající amerického brouka po našich bramborových plantážích. Mít za vzor zrovinka amerického „revolucionáře“, který se ani příliš nehlásí k svému původu ze země tábora socialismu, nebylo nijak vítané. Přesto se v 60. letech v tom malinko úchylném tisku o Steinbergovi psalo docela hezky. A v tom komunistickém se autor ignoroval - máme svá Bidla a své Pelce i Štembery, takže netřeba pokukovat až za Atlantik. Vybrali jsme proto několik textů, které - obvykle s ukázkami starých kreseb z

odeonské knížky - o Saulu Steinbergovi zveřejnily kulturní časopisy: *Plamen* (viz vedle) a *Host do domu*, resp. *Literární noviny*. Mezi nimi jsme našli i výstřížky z *Mladého světa* a nakonec i pár stručných medailonků do studentského či dětského tisku od autora tohoto textu. Ale ty opravdu podstatné napsali třeba Milan Schulz, Jiří Šlitř anebo **Vladimír Jiránek (viz výše)**. Za tou čárkou v titulku stálo: **USA**. Ani nemluvě o nepřekonatelném osvětáři „krhu“ *Miloši Macourkovi*... Na další stránce si připomínáme aspoň některé z dalších textů:

Pokoušel jsem se kdysi také kreslit vtípy, ale brzy jsem to vzdal. Začalo mne totiž strašně zlobit, že zůstávám stále jen na povrchu věci, že v těch mých vtipech není žádná dávka té zvláštní filosofie; zkrátka mým kresbám chybělo to, co umí nejlépe Saul Steinberg, slavný americký kreslíř. Když jsem před dvěma lety mohl v New Yorku vystavovat své kresby, chodil jsem se velice často dívat na Steinbergovu výstavu. Jednou jsem tam přišel v době, kdy francouzská televize se slavným karikaturistou točila film. Koukal jsem na něho a stále se rozmýšlel: Mám ho oslovit, nemám... Nakonec jsem ho neoslovil, zato však ještě ten den jsem sedl a napsal mu dopis. Druhý den mi volal do hotelu a pozval mě do svého newyorského bytu v Greenwich Village.

Steinberg pochází z Rumunska, světovou slávu získal knížkou ALL IN LINE (Všechno jednou linkou). Je mu 55 let, vypadá velice dobře a je to moc chytrý pán. Při té první návštěvě jsme se bavili asi dvě hodiny; ukazoval mi hromadu zajímavých věcí, například: Asi čtrnáct dní předtím byl v Paříži s Picassem na večeři a hráli spolu takovou hru: srolovali papír na malé proužky a první z nich nakreslil nějakou čáru. Zakryl ji tak, aby jí vykukoval jen nějaký kousek, na který ten druhý hned navázal dalšími čarami. Kreslili tak oba jediný obrázek, aniž by věděli, co z toho vyleze. Měl jsem možnost to, co dali Steinberg s Picassem dohromady, vidět na vlastní oči. Byla to nádherná fantazie dvou velkých umělců.

JIRÍ ŠLITR

Určitě pro širší kulturní veřejnost bude nejzajímavější vedlejší text **Jirího Šlitra**...

Docela velkou platformou se stal brněnský **Host do domu**, kde Uhde a Skácel, ale také špičatý kritik **Oleg Sus** nejen že dávali v každém čísle na střídačku místo pro díla obou "steibergovců" z Křižovnické školy kresleného humoru bez vtípu (na třetí straně obálky), ale také zde dostávali prostor právě **Miloš Macourek** a místní **Vlasta Záborský** (jeden z nich je autorem dalšího článku, který **vidíte níže**, bohužel bez oněch v této recenzi zrovna anoncovaných příkladných obrázků). V **Hostu do domu** se dostalo i na jistou "polemiku", jejíž důvod či smysl si nedovedu vybavit, ale jeden z ohlasů najdete na další stránce GAGu. Spíš jde o poznámku k jinému uměleckému dílu, ale Steinberg se tam stává vlastně argumentem při vysvětlování absurda...

V Novém Yorku vyšla čtvrtá Steinbergova kniha, nazvaná „Labyrint“ a pro Steinberga-karikaturistu jistě příznačná. Jsou v ní dotazeny do důsledků — Steinberg se nebojí ani geometrické abstrakce! — některé z principů řídicích tvorbu tohoto znamenitého satirika kresbou: tak třeba zobecňující, analytická myšlenka kritického racionalisty, kterou se Steinberg nebojí podat „bezprostředně“, totiž bez figury. Proto se uchyluje ke geometrickým obrazcům, k symbolům, které musí být vyloženy a zařazeny v širší souvislosti. Tady je Steinberg originální, originální i za cenu abstraktnosti: jeho kresby mají svou hodnotu myslitelskou, a to je, myslím, ta největší poklona, kterou možno kreslíři udělit. Lidské postavy ovšem Steinberg neopouští ani v „Labyrintu“: ve shodě se svým záměrem je pak charakterizuje například svéráznou montáží, v níž se k figuře připojuje symbolicky geometrický útvar, třeba známé „obláčky“ vycházející z úst. Standardizovaných „obláčků“ používají americké seriály „comics“, ale naprosto konvenčně: jsou to jakési fajky, kresebné a významově nijaké, sloužící pouze za nositele primitivního textu. Avšak Steinberg udělal z těchto „obláčků“ záležitost výtvarnou a psychologickou — vykresluje jimi povahy, typy, lidi i zvířata. Ve srovnání s nimi jsou karikaturistovy geometrické symboly jakoby čistým „zobecněním“, které si podržuje pouze základní názornost jistých útvarů nebo linií, jinak však nese myšlenku sahající pod povrch věci. Filosofuje karikaturista? Snad — třebaže Steinberg tradiční filosofii nemiluje a kloní se k pravdám matematiky, královny věd. Proto kupříkladu trojúhelník, položen na váhy, je těžší než otazník. Tím chce Steinberg bezpochyby říci, že jasnost a jednoznačnost matematických soudů mají větší důležitost, „větší váhu“, než různé ty rádobylfiosofické záhady, s nimiž se lidstvo po staletí potýkalo a jež nerozřešilo. I v jiné kresbě vládné Steinbergova představa o hodnotě racionalismu, o převaze myšlení čistého a uspořádaného: špatně nakreslená krychle sní o krychli dokonalé, kterou by chtěla být. A do třetice všeho dobrého: vezměte si další Steinbergovu symbolickou kresbu — napůl grotesku, napůl celou intelektuální konstrukci karikaturisty, který táhne do boje proti všemu, co ponižuje a rozkládá lidský rozum. Kresba sama může být vyložena různě (témto mnohoznačností se Steinberg nevyhýbal). Podle jednoho z výkladů amerického kritika Harolda Rosenberga (otiskl je pařížský „L'Express“) může jít o žert na účet kubismu anebo o téma pro Steinberga příznačné: o nutnost podrobit každou komplikovanou, zmatenou a zamožtanou myšlenku procesu, který jí dá organizovanou formu, zřetelně prořetěnou a srozumitelnou. (Srov. obrázek s křýchlemi, jimiž postupuje nepravidelná křivka.)

Problémem kritického racionalisty a karikaturisty Steinberga je ovšem právě jeho kritická „abstrakce“ — tvárný i ideový výboj —, který teprve musí navazovat styk s vnímatelem. O tom však nechť svědčí ukázky samy.

A v **Mladém světě** (rovněž **na další straně**) se v rubrice **“Dopisy pro Sylviu”** jeden z nich od **Karla Teissiga** (nejde o Pavla!) přímo věnuje Saulu Steinbergovi, když své (imaginární?) hrdince v 5. díle posílá jednu kresbu vybranou z jeho alba *All in Line*. A přidává svůj pohled; ba přímo kousek vysvětlení k tvorbě newyorského Rumuna.

Saul Steinberg prostě proniká do naší kultury zcela organicky a stává se obecně uznávanou normou. Nejsem si ovšem jist, zda tehdejší obecné uznání přežilo dodnes a proto se zde teď věnujeme „osvětě“ i touto staříčkou „výstřížkovou“ formou.

Ale doktore Tillichu, vždyť to, co říkáte, je absurdní! Absurdno je mrtvé. A vy jste také mrtví. A kdyby někdo z publika povstal a řekl: „Ale doktore Tillichu...“ nemohl byste odpovědět. Takže — až na jednu věc — jde o knihu poněkud patetickou. Tou věcí je okolnost, že jedna osoba v knize opravdu vstává a říká „Ale doktore Tillichu...“ Je to Saul Steinberg, který ve svých metafyzických kresbách ukazuje heroickou absurditu svého přítele. A podivuje se — více než si troufá v úvodní studii Ruth Anshenová — prostě člověka, který jde za svou myšlenkou až za hranice myslitelného. Steinberg ovšem střílí hlavně do pošetilosti těch, kdož chtějí absolutizovat pouhá dogmata. A také do chorobného poklidu oněch, kdož otázce „být či nebýt“ čelí nezávazným „snad“.

H.d.d. 1969

5. dopis pro Sylvii

Milá Sylvie!

Posílám Ti kresbu od Saula Steinberga. Je to kresba perem a tuší na bílém papíře. Steinberg má geniální imaginaci. Různými způsoby stylizace a organizace čar a linií (jedna jeho kniha kreseb se jmenuje *All in line - Vše v linii*), jejich zadržáváním a secesně spirálovým svíjením organizuje nenadálá setkání věcí a za věcmi objevuje jejich absurdnost.

Steinbergovská kresba má velice blízko k písmu, je vlastně napsaná jedním tahem, kreslíř píše kresbu a kresba píše kreslíře. V psaném písmu objevuje tento americký Rumun ve svém domě na Manhattanu zasunuté geologické vrstvy člověčenství i měšťáctví; stačí mu k tomu pár podpisů s ješitným klikyhákem, otisk palce z kartotéky nebo razítko. Jedna jeho kniha kresleného humoru se jmenuje *Passeport*, tedy cestovní doklad. Umi číst v dokladech vsuktku kafkovským způsobem.

A tak z mnohých věcí dělá živé busty nebo pomníky toho, co je v lidech a jejich citech nesmrtelné.

Jde-li o pomníky, je nemilosrdný. Jindy tak činí s pochopením, protože ví, že za některými věcmi je mnoho neobjeveného trápení. V tom se podobá Chaplinovi.

KAREL TEISSIG

NA TRŮNU se ocitli zcela jednomyslně. Nikdo jiný než Saul Steinberg nepficházel v úvahu. Povýšil do té doby pokleslý žánr — kreslený humor — na umění, podobně jako to učinili před ním jiní s filmem. Dal kritikům příležitost k nadšeným článkům a dává jim dodnes možnost publikovat nesčetné analytické studie. Odmítl text pod obrázkem, zavedl styl tenké citlivé čáry, do kresby dostal filosofickou myšlenku, kritiku, chcete-li i satiru a — ač se to zdá navzájem vylučovat — ještě poezii.

Saul Steinberg se narodil 15. června 1914 v Ramnicul-Sarat u Bukurešti jako syn výrobce lepenkových krabic. V roce 1942 už jako architekt dostal americké státní občanství. Před čtyřmi lety se zbavil svého kníru a zvyku nechat se fotografovat pouze v papírové masce. Je trpělivý, skoupý na slovo, vldný do telefonu, spolupracuje se slavným časopisem *The New Yorker*. Vydal knížky: „*All in Line*“, „*The Art of Living*“, „*The Passport*“, „*The Labyrinth*“.

han

SAUL
STEINBERG

je americký kreslíř rumunského původu (nar. 1914 v malé dědině nedaleko Bukurešti), který povýšil kreslený humor na opravdové umění a je dodnes v tomto žánru světovou hvězdou nejvyšší jasnosti. Rozpětí jeho tvorby je ohromné: od portrétů, které sahají dnešnímu člověku „na ledví“, přes veselé kresbičky dětí, koček a psů, kterým porozumí každý, až po velmi závažné myšlenky, k jejichž vyjádření geniální Steinberg nepotřebuje tlustopisy plné složitých vět, ale dokáže je vyjádřit vůbec beze slov prostou a srozumitelnou linkou, kreslenou třeba jedním tahem. Nejvíce kreslí do časopisu *The New Yorker* a čas od času mu kresby vycházejí v knihách sebraných karikatur, z nichž uvedme alespoň dvě, jejichž názvy hovoří o Steinbergově humoru nejvýstižněji: „*Jen linkou*“ a „*Labyrinth*“.

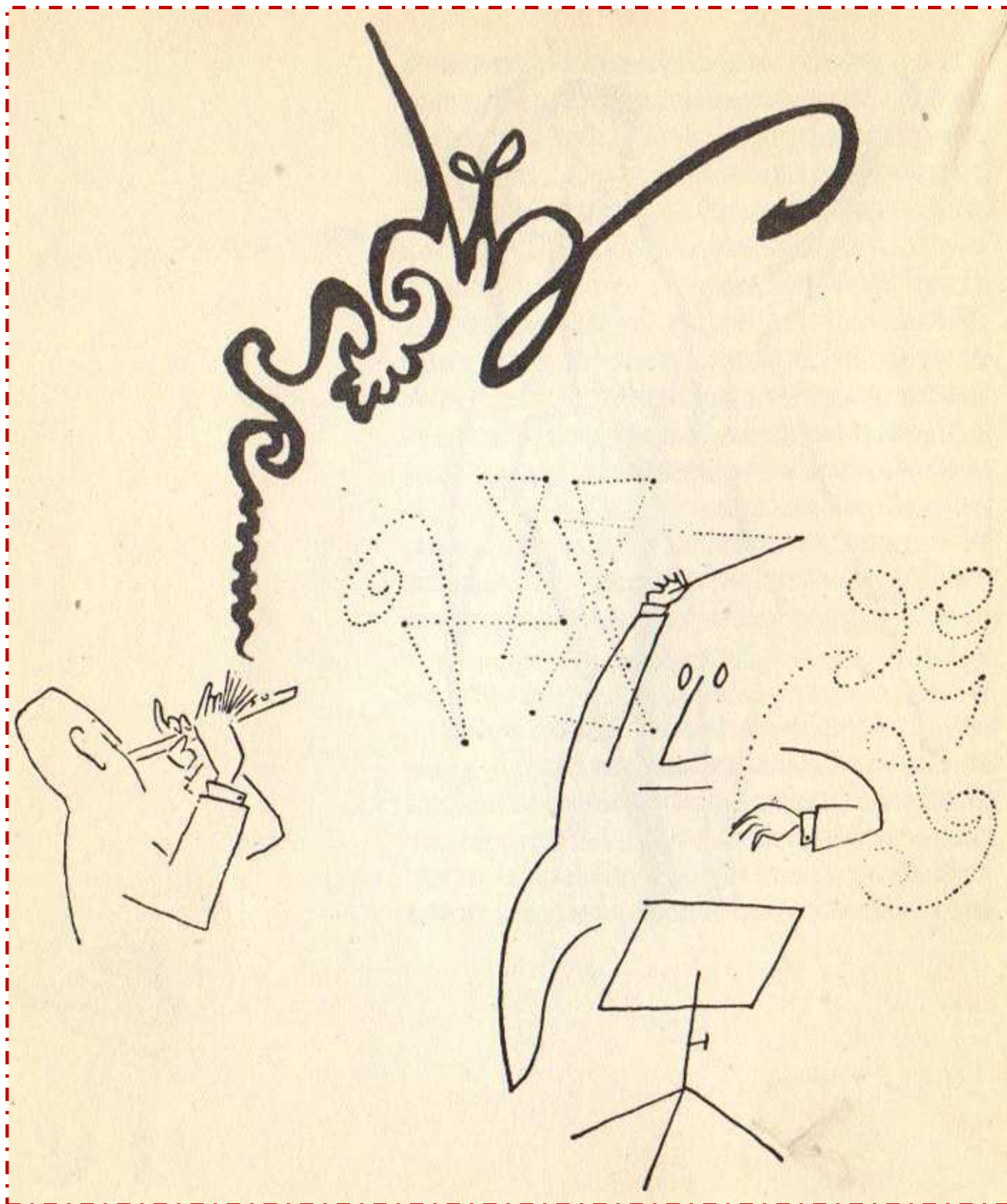
(H)

Tak; zde nahoře a zde vedle vidíte ony avízované „materiály“.

Konečně koncem zmíněných 60. let jsem se dvakrát Steinbergovi věnoval v podobě medailonků významných autorů kreslených vtipů, které jsem připravoval vlastně pro dvě různé (nejen věkové, ale i inteligenční) kategorie čtenářů. Před rokem 1968 to byl medailonek pro studenty ale i profesory a další vysokoškolsky vzdělané osoby ve čtrnáctideníku *Universita Karlova* a po roce 1968 zase medailonek určený dětem školního věku v *Sedmičce pionýrů* (ukázky viz níže!)

Jak vidíte, moc jsem si toho (třeba nápaditého) na těch pár řádcích tehdy nedovoloval. Ale díky za to, že takové vizitky autorů vůbec vyšly. Dělal jsem je také do Pionýrské stezky, pár i do MS a do Čtení pod lavicí, do Víkendů MF, hodně do Magazínu CVZ a do Ahoje, ale třeba i do měsíčníku Fotografie - a nakonec i do Dikobrazu! Jenže jméno Saula Steinberga v takové rubrice mohlo chybět jen málokdy!

Odhadem lze soudit, že se tak o Steinbergovi a jeho díle mohli dozvědět i dnešní šedesátníci... Otázkou však zůstávají současní autoři vtipů pod padesát let. Právě jim možná takovéto do vzdělávání prostřednictvím e-GAGu může pomoci k lepšímu chápání žánru cartoon - pokud dosud brali za svůj vzor Dikobraz a v něm převládající ilustrované anekdoty... (IH)

Kdo by to kdy řekl, že flétnistovu hudbu lze i pozorovat? A že je to výjimečný zážitek, kam až se ten nástroj ovládaný pouhým dechem (a prsty) dokáže vyšplhat a jaké kudrlinky s ním dokáže muzikant vykouzlit... Zrovna tak je tomu ve výtvarném umění - když má člověk talent a fantazii, učiní z prosté linky kreslířskou báseň...

Saul Steinberg měl ovšem především dobré oko, kterým pozoroval naše (tehdy spíš jejich) spoluobčany. Teprve tady prostý obyvatel země najednou vidí dirigenta jako člověka dvou tváří, tedy dvou různých myšlenek podávaných současně. Ta hůlka v pravé ruce velí rázně, zato pravá paže až filigliálně přináší melodii. Nebo v tom vidíte i něco dalšího? Americký kreslíř se těchto jednoduchých černobílých kreseb dopouštěl hned z kraje své zázračné dráhy. Právě tyto prosté kresby byly inspirací pro řadu nejen českých tvůrců. A také výtvarných kritiků, které citujeme na předchozích stránkách... (red.)

Kresba: **Saul Steinberg** (z knihy M. Macourka: *Steinberg* (SNKLU 1959)

Radek Steska

„Po tatínkovi je ve mně kus Valacha a po mamince mám v sobě Vysočinu. Takže jsem vlastně takový horský typ,“ prozrazuje svůj původ tamní učitel Radek Steska, rodák z Gottwaldova (1963) žijící ve Zlíně (od roku 1990). Vysvětluje tak své členství ve sdružení „Valašský názor“, kam se prý snaží propašovat kreslený humor. A zároveň svým členstvím vyjádřit blízký vztah k tomuto koutku naší země.

Rád se hlásí ke všemu, co podnítilo jeho zájem o tvorbu kresleného humoru, ale vlastně o výtvarničinu vůbec. „Ke kreslení jsem ‘přičichnul’ v ateliéru svého bratrance - akademického sochaře.“ Už během studií na pedagogické fakultě University Palackého v Olomouci - obor tělesná výchova a biologie a od roku 1987 učí na základní škole ve Zlíně. Od počátku formovali jeho vztah k humoru klasici z pódíí jako Voskovec a Werich, Suchý a Šlitř a Vodňanský a Skoumal.

Hned vedle /viz!/ jsou zmenšené reprodukce dvou tiskových stran *Mediažurnálu*, vydávaného Syndikátem novinářů ČR pro své členy. **Vlevo** je obálka jarního čísla s barevným vtipem Stesky. **Napravo** je celá strana 16 s článkem o karikaturistovi.

Nemusíte se snažit obsah luštit, protože celý tento text právě čtete! Doplnili jsme ho ještě (viz příští stránka) o dvě barevné kresby z plné desítky vtipů na téma Média rozmístěných po dvaceti stránkách odborného časopisu. Z několika kreslířem dodaných portrétních snímků si

v redakci vybrali právě tento. V posledních letech bývá kreslířům, které zasvěceným slovem představuje *G-men*, věnována obvykle jedna strana - a grafickému úpravci pro fotoportrét, rovněž zcela obvykle, zbývá hodně místa... Už to bylo několik desítek českých karikaturistů, kteří se na stránkách *Mediažurnálu* věnovali novinářskému řemeslu, respektive reakcím čtenářů, diváků či posluchačů na jejich „výrobky“. A na podzim přibude *Jiří Košťál*, kterému má patřit vtipná výzdoba *MŽ* č. 3. Takže nejspíš také v říjnovém e-GAGu najdete pár mediálních vtipů v rámci našeho dalšího příspěvku do rubriky „Do archivu“. Ale nyní klidně pokračujte v rozečteném textu o Steskovi a jeho tvorbě:

„Samozřejmě jsem se nevyhnul poslední stránce Mladého světa s dnes již klasiky kresleného humoru. Asi nebude nic divného, že právě Barták, Slíva, Jiránek, Pálka, Matuška a Renčín byli mými největšími oblíbenci.“ Ti Steskovi pomáhali překlenout i období vojenské služby (1986) a zde vidí své počátky a první pokusy o vtipnou kresbu. *„Moje povaha nepostrádá prvky ironie, takže spojením různých příčin vznikl můj silný vztah ke kreslenému humoru.“*

Steska měl docela štěstí, že brzy po zveřejnění prvního humorného obrázku se počátkem roku 1990 uvolnily poměry a vznikl velký prostor pro kreslené vtipy v periodickém tisku. Byly to třeba nový humoristický měsíčník *Škrť* a pak i týdeník *Kuk*, které vydával spolek novinářů. A plnili je svými vtipy členové nově založené České unie karikaturistů; do tohoto sdružení vstoupil Steska hned v roce 1990. Mimo to posílal vtipy třeba pro rubriku „Zlatá mříž“ v *Mladé frontě*.

V současné době publikuje Steska v měsíčníku *Sorry*, z toho vyplývají i častější drsná témata současných vtipů. Přibývá však ilustrování. Již sedm let doprovází jeho kresby programy abonentního cyklu *Bacha na Mozarta* souboru *Czech ensemble Baroque*, zabývající se vážnou hudbou hlavně období baroka. Ve spolupráci s Janem Šulou ilustroval sedm knih o čes-

ké historii, českých a světových hudebníků a českých výtvarníků „Co na Řípu ještě nevěděli I - IV.“ (2006-2009), „Letem českým muzikantským světem“ (2010) „Střípky ze života světových muzikantů“ a „Z palety českých výtvarných umělců“ (2010-2014).

Z těchto ilustrací vyplývají i další Steskovy záliby. Především hudba. „*Hraji na kytaru a sem tam i zpívám. Trochu se občas pletu i do poezie a to jak s humorným tak i vážným obsahem.*“ Jinak je to hlavně příroda, podle autora věčná inspirace. A také sport - jistě samozřejmě má věc u tělocvikáře.

Při pohledu na ukázky, které jsme vybrali z tvorby zlínského učitele, bude i laikovi zřejmé, že Steska má v oblíbě černý humor. „*A také mám rád vtipy beze slov, ve stylu Miroslava Bartáka. Velmi mě oslovuje i portrétní karikatura.*“ Však také podobizny umělců ve vydaných knížkách anebo současných politiků v periodickém tisku, to potvrzují. Obdivuje umění portrétního Jiřího Blechy a rád sleduje každodenní kresby Václava Teichmanna pro noviny.

Součástí práce výtvarníka jsou i výstavy a účast v domácích i mezinárodních soutěžích. Účast na výstavách Radek Steska shrnuje skromně do kolonky „společné“, kam patří jak ty pořádané spolkem karikaturistů, tak ty posoutěžní. A těch bylo hodně, protože soutěží do dnes obeslal opravdu mnoho. A přinejmenším diplomů získal víc jak čtvrt stovky.

Nejúspěšnější byl v tradiční soutěži ve východoslovenském Prešově, kam posílá své vtipy na téma pivo plných 24 let. Hlavní cenu „Golden Keg“ v mezinárodním klání Zlatý soudek si odvezl ze Slovenska na Valašsko v roce 2001. Už o rok dříve v mezinárodní soutěži v moravském Šternberku převzal Cenu ředitele pivovaru Litovel. Kromě několika dalších ocenění v Prešově měl Steska vícekrát úspěch i na Gastronomických groteskách, které ve Znojmě měly podobu výstavy nejlepších vtípů z tuzemské soutěže. V letech 2007 i 2009 to bylo vždy 1. místo. A také tuzemský Ekofór přinesl Steskovi 1. místo - a to hned ve dvou kategoriích v jediném roce 2007.

Ale i „menší“ ocenění mají svou váhu, jsou-li uděleny váženou jury. Platí to o třetím místě na největším tuzemském klání *Prazdroj kresleného humoru*, pořádaném v roce 2005, kde ho mohlo těšit, že s ním v Plzni na stupních vítězů stanuli právě Renčín a Barták, jeho někdejší ikony. A stejnou hodnotu měly dva bronzy: z mezinárodní soutěže Fór pro FOR v Praze 2005 a z mezinárodního Cartoonbienále v Písku 2007. Odtud si odvezl trofej v podobě skleněných přesýpacích hodin naplněných píseckým pískem.

Pokud v současné době taková ocenění Radek Steska už nesbírá, není to jeho vinou, ale „zásluhou“ domácích soutěží. Věřili byste, že kromě Zlatého soudku všechny další výše jmenované karikaturistické soutěže už zanikly? Zrovna tak je tomu u časopisů a novinových příloh s někdejší rubrikou pro kreslené vtipy. Kdo by se pak divil, když se autor nyní snaží svou ironii anebo vtip vkládat do svých početných knižních ilustrací... (IH)

Maďarsko se po desítkách let “odmlčení” objevuje zpátky na mezinárodním fóru v oblasti zvané kreslený humor. Zásahu na tom má jediný člověk: **István Kelemen**. Sám je aktivním kreslířem vtipů a GAG ho poznal osobně z prešovského *Kýchání mozku*. Je to však také superaktivní organizátor, který z dosud pro nás málo známého města **Baja** učinil centrum tamní karikatury včetně pořádání mezinárodních soutěží. Jak jsme teprve letos zjistili, už padesáté tu proběhl *kemp*, říká se tomu i *workshop*, které jsme zatím kromě Západu znali jen z Polska a v kratší verzi též u nás díky dvěma setkáním s názvem *Cartoon Point Meeting* v Písku 2009 a 2011. Přihlášky na červnovou maďarskou aktivitu jsme poslali několika českým kreslířům a výsledek už známe: brněnská **Marie Plotěná** nyní pro kolegy a další čtenáře GAGu referuje o své účasti na zajímavém **Baja Art Campu** ve dnech 17. 6. - 26. 6. 2019

Plotěná: V podunajské Baji se karikatuře daří a nám se tam moc líbilo

Obdivuji odvahu Istvána Kelemena, že mne, v mém věku, pozval k účasti na mezinárodním plenéru malířů a karikaturistů ve svém rodném městě. Jak jsem ale po příjezdu do Baja zjistila, byli tam věkově vesměs tzv. „našinci“. Směs od Balkánu po Švédsko. Z Chorvatska Damir Novak, ze Slovinska Milan Alašević, Majed Badra z USA, z Bulharska Anatolij Stankulov, Radoslav Nejčev Ivanov a Vladimír Conevski, z Polska Jacek Frackiewicz, z Turecka Erdogan Karayel a Hicabi Demirci, ze Švédska Carita Siren. Nejpočetnější byla maďarská skupina: malířky Falus Catalin, Misura Eva, Gaborjáné Erszébet, Hunya Marta, Vidovits Iván, Varga Erik, a Tórák Tivadar - karikaturista i malíř.

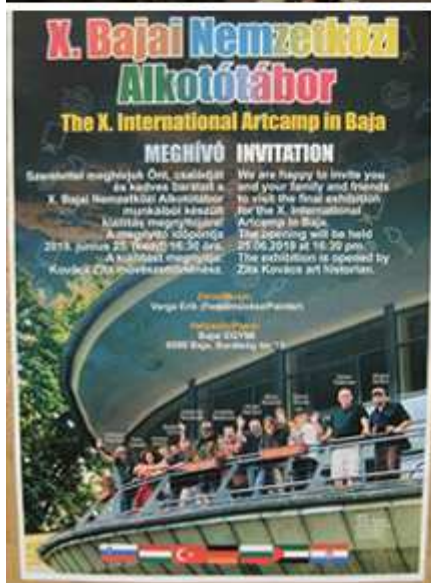

**Nahore: “Závěrečné zahájení” výstavy účastníků kempu
Dole: Maďarská kuchyně chutná každému umělci!**

Art Camp se konal v moderní a příjemné budově speciální školy Bajai Egymni. Každý jsme měli

k dispozici prostorný pokoj v podkroví s několika střešními okny a postelemi. Bylo tam báječné světlo a také ticho a pohoda. K tomu plná strava s maďarským jídelníčkem. Jednu večeri jsme byli všichni pozváni ředitelem školy na místní speciality – rybí polévku, halušky se smetanou a opékanou slaninou, výborná vína i pálenku. Škola vlastní rozsáhlé vinice a má svá výborná vína, jak červené, tak bílé i růžové. Program byl individuální, zahrnoval však i výlet do blízké krajinné chráněné oblasti, přírodního parku Gemenc, kde jsme mohli brzy ráno poslouchat ptačí zpěv a sledovat práci ornitologů při odchytu a kroužkování ptáků. V průběhu Art Campu se konal v Baja Vinný festival, Muzejní noc a v nedaleké vesničce Dunafalva Folklorní festival. Kdo chtěl, zajel si na výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí.

Já s mým mužem jsme zamířili do Moháče, nedaleko srbských hranic a shlédli památník tragické bitvy u Moháče, která dostala Maďarsko na sto padesát let do tureckého područí.

Nahoře: Damir Novak (uprostřed) a jeho “dámské” portréty. Dole plakát s účastníky, s programem - a vpravo prezentace prací, tu druhou zprava dole poznáme, že.....

Poněkud vzdálenější kouzelné město Pécs leželo již v pahorkatě krajíně směrem na západ od všude se táhnoucí podunajské roviny. Pécs nás okouzila svou atmosférou a krásnými architektonickými památkami. Byla zde jedna z nejstarších universit, založená jen několik let po universitě Karla IV. Katedrála byla postavena v ranně románském slohu, za Turků však značně poškozena a dnes je uvedena do původního vzhledu. Ve vnitřním městě jsou stavby orientálního slohu, chrám na hlavním náměstí má vzhled mešity, na kopuli nás překvapil měsíc, na němž stojí byzantský kříž. Celek však vypadá jako malá plující lodička. Klima je středomořské, teploty běžně dosahovaly 37 stupňů Celsia, všude to vonělo kvetoucími lípami a další, zde dominující exotickou vegetací. Na některých místech v pěší zóně byly ulice ve výšce umně překlenuté napnutými barevnými paravány, které byly jak ve svislé, tak v hori-

zontální podobě. Vytvářely příjemnou ochranu před žhavým sluncem a zútulňovaly chodcům vyhřáté uličky. V Pécsi jsme dokonce narazili na nefalšovanou českou *Pivnici u Hrabala* s českým pivem. Maďaři mají naše pivo moc rádi. K bezalkoholickému osvěžení jsou v maďarských městech na jihu v létě instalovány v pěší zóně chromované oblouky-sprchy s otvory, které rozptylují chladivou vodní páru - jemnou jak pavučina. Je příjemné procházet jimi a nechat se lehounce osprchovat. V Pécsi na náměstí byly jedny schody přímo vodními kaskádami. Jinak fontán a trysek je po městech opravdu dost, jak v Baja, tak i jinde. Baja je zvláštní směsicí lázeňského města s krásnými moderními sportovišti na březích Dunaje.

Jsou tu různé jachtkluby a restaurace, kavárničky a hospůdky. Naleznete však tu i uličky, kde si připadáte jak na maďarském venkově v předminulém století. Krajina překypuje svěží zelení, vzduch příjemně voní a pro městského člověka je tu dnes tolik vzácné ticho. Kolem jsou pole a lužní lesy. Potkáte tu povozy s koňmi a vesničany a také čápa málem na dosah. Řeka Dunaj tu mocně kraluje, má neskutečný rozměr i silný proud. Barevně nebyla azurová, ale po silných bouřkách šedostříbřitá. Někde je tak široká, že se nevyplatí stavět mosty a na druhou stranu vesniček přepravuje v časových intervalech trajekt. Je tu velmi zdravě, žádný smog a kouř. Všude čisto a plno květin. Lidé jsou velmi vstřícní, milí a ochotní. Většina mladých umí dobře anglicky, takže se tu neztratíte. Ceny jsou srovnatelné.

V Bajai Egymni byla právě instalovaná prešovská výstava kresleného humoru „Salto mortale a populismus“. Všichni jsme měli před závěrečnou výstavou ještě prezentace svých právě udělaných prací. Někteří malovali a kreslili pořád jak diví. Zvláště karikaturisté se činili a portrétovali kohokoliv podle modelu i z paměti. Na podlažích ve společenských prostorách se malovalo, povídalo a sedělo dlouho do noci. Bylo nám spolu dobře.

Vlevo: Marie něco přidává na společné dílo pořizované pro švédskou Sirenu...

Vpravo: Jakpak se asi červenému tričku podaří portrétování kolegyně Marie Plotěné? Žluté triko to vidí dobře...

Na závěrečné výstavě někteří i pár svých prací prodali místním návštěvníkům. Vesměs jen olejomalby místních krajinných zákoutí. Karikatury se věnovaly obvykle gratis, někteří výtvarníci si své práce i povyměňovali.

Organizátorovi *Istvánu Kelemenovi* jsme pak každý, dle pravidel *Art Campu* ponechali dvě výtvarné práce menšího formátu, nebo jednu větší.

Všichni jsme jemu byli vděční že organizuje takové zajímavé výtvarné setkání v Maďarsku, letos již desátý běh *Baja Art Campu* a dokáže pro vše sehnat sponzory, mezi kterými je i místní Muzeum. Obohacuje tak nejen nás, ale i kulturní život města a pro kreslený humor dělá maximum.

Text i snímky: **Marie Plotěná** (Maďarsko)

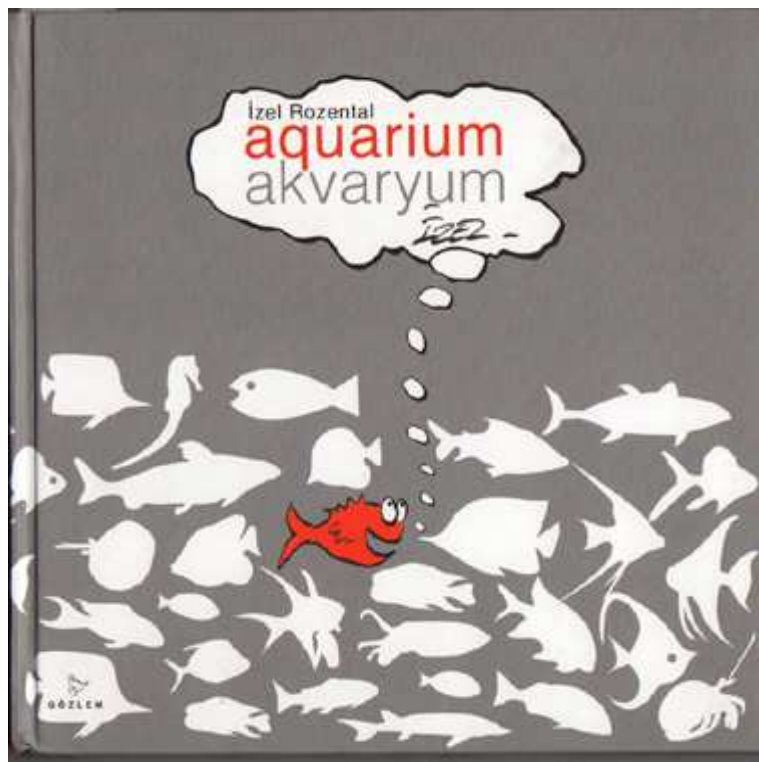
Poznámka: Vybrali jsme jen trošku z desítek snímků a museli vypustit zajímavé krajinky i městečka. A nakonec i tu Marii pózující před hospodou *U Hrabala* v Peci...

Hned čtyři recenze najdete na této a příštích 3 stránkách. Není to však známkou autorovy prázdninové nadřazenosti, nýbrž naopak - pocitem, že jedna recenze v jednom čísle je ztraceně málo. Tucet knížek či katalogů je fakticky jen drobek z toho, co se člověku dostane do rukou anebo dokonce do knihovny. Ať už je to dárek nad dárky anebo poctivě zakoupený kousek, jde vždy o větší radost, než příslovečný letní dort z polárky*). A není to sice doloženo, nicméně pocitově bychom mohli napsat, že tucet exemplářů se někdy na redakčním stole sejde i za jeden měsíc.

Hromady (stohy) těchto alb, často velkých a výpravných (a zapsaných ihned pod řádnými pořadovými čísly do katalogu svazků kresleného humoru) se bohužel neustále (a výhrůžně) tváří na osazenstvo redakce i naše hosty. A jde i o výtisky klidně deset let staré, na jejichž okamžité recenzování po zaspání nebyl čas, místo a velmi často jistá recenzentova omezenost. Víte, že v tomto směru je hlavní příčinou jeho poctivost? Ano, protože chceme poctivě sepsat nejen co se v publikaci nachází a říká, ale také sdělit čtenáři určitý názor, především odborný a seriózní, ale zároveň ohleduplný. Vždyť někdy jde o autora, který se hodně započítal při zrodu alba anebo se třeba finančně vysílil. Jindy zase jde o katalog ze soutěže, kterou někdo vymodlil a jejíž pouhá existence může být sama o sobě hodnotnější než výsledný katalog (nemluvě o tom, co dnes stojí poštovné při zasílání - nejen do zahraničí).

Dnes tedy prezentujeme čtveřici knížek z těch už déle odpočívajících "v koutě". Výběr nebyl složitý. Vždy jde o svazek, které jsme už dříve (kdysi) prošli, vybrali z něho nějaké obrázky a oskenovali je. Ale pak na recenzi nedošlo a obrázky jsme jen sušili v obrazových "dokumentech" v redakčním notebooku. Začínáme už na této straně...

*) Pro Brno a okolí: Polárka je pražský dvojník vašeho Lakrumáku.

Izel Rozental: *Aquarium*

Obálka alba (viz vlevo) vydaná v roce 2008 prozrazuje svůj plus minus čtvercový formát, doplníme tedy, že je vysoká 20 cm a to, co nemůžete vědět: že je tvrdá a pěkně lakovaná. Pevná vazba a křídový papír nejvyšší kvality umožňuje oboustranný tisk většinou barevných vtipů, ale pro jistotu se nabízejí jen na lichých stránkách (to jsou ty napravo). Grafická úroveň knihy je chvályhodná. Tři z vtipů, co najdete na příští stránce jsme vybrali z těch barevných obrázků, protože vcelku vypovídají jak o kreslířském stylu i druhu humoru, kterým autor chce bavit své publikum uvnitř knihy. Vtipy jsou určeny většinové spotřebě, zcela jasně zaměřené na "obyčejného" vzdělance.

V knize se ovšem dozvíme i něco o autorovi...

Izel Rozental není (což je jistě překvapení) z Izraele, ale - z Turecka! Rodák z Istanbulu (1951) měl na svém kontě v roce 2008, kdy vyšla tato knížka, už sedm alb kreslených vtipů. To rozhodně není málo. Najít lze jejich názvy včetně roku vydání prostřednictvím vyhledavače na webu a přidat si k nim i knihy následující. Dle všeho byl také viceprezidentem FECO a jeho vtipy viděli počátkem tohoto tisíciletí i čtenáři řady zahraničních magazínů. Ze životopisných údajů na posledních stránkách 172-173 se však vraťme na začátek alba "**Aquarium**", kde je v zápětí po předmluvě obsah, a kniha v něm rozčleněna do šesti oddílů nazvaných tu-

rečky a anglicky podle toho, o čem vtipy jsou. Počínaje tematiky “Evropské” a konče tou “Teroristickou”. Nemůže chybět výběr z prací “Enviromentalistních” a co se rozřídít moc nedalo, je servírováno coby “Ůtekiler” - englicky “Others”) Při výběru jsme opomenuli vtipy z “Válečné” a “Demokratické” kolekce a zvolili dvě ukázky z těch ekologických (poznáte, které to jsou?) a jednu z “Ostatních”. A shrnutí?

Izel - jak se podepisuje - tu ukazuje evidentně kolekci svých čerstvých (tehdy) kousků a o jejich (autorově) úrovni to dává dobrý přehled. Je to asi osmdesát kreslených vtipů (a řada z nich ani nepotřebuje slovo. Dodejme jen, že už před deseti lety *Izel* předpověděl, že místo *Sněhurky* přijde čas *Uhlerky*. I to je oceněníhodné...

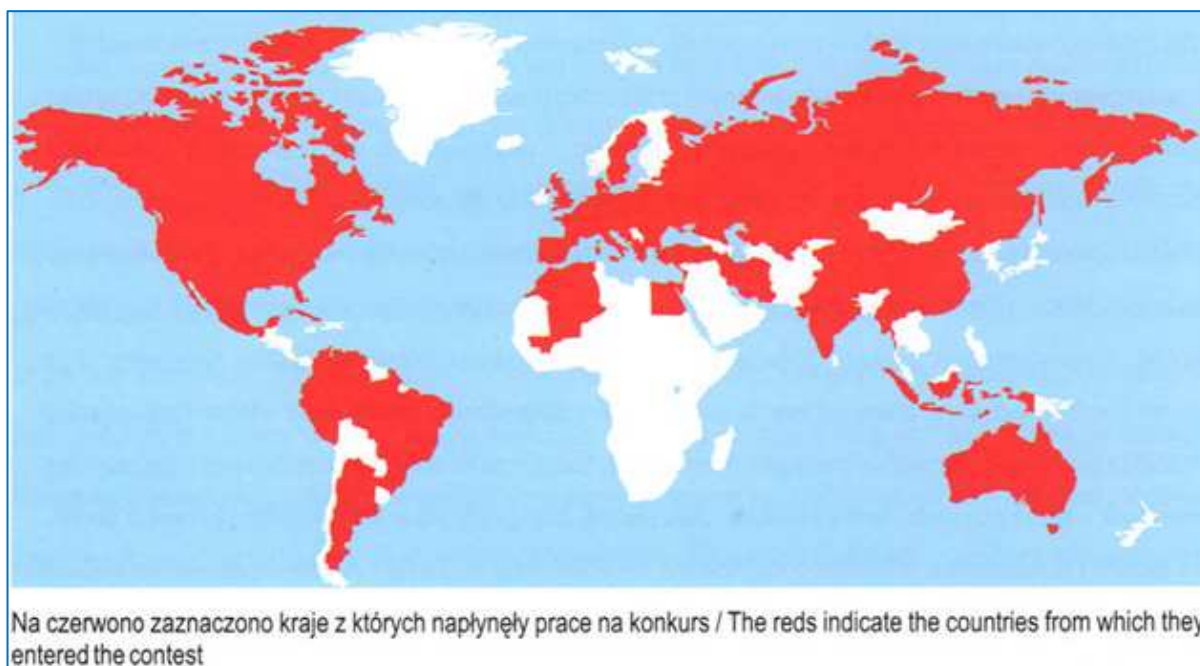
Katalog polské soutěže **Wolność**

O soutěži s mezinárodní účastí jsme samozřejmě psali a to už v době, kdy byla vyhlášena. Poté jsme přinesli i jmenný seznam jejich vítězů. **Wolność** rovná se *Freedom* - tedy **Svoboda**. A jako téma je to samozřejmě vděčná nabídka - každý si ji totiž může vyložit po svém. A tak vidíme sošné dámy s pochodní a s korunkou na hlavě, ale i osoby mnohem neosobnější - často jde o symboly a výtvarné zpracování spíše abstraktních představ. Občas v až překvapivých provedeníh či konotacích...

Zatímco obálka ukazuje “plakátovací” rutinu autora (Witek Mysyrowicz se nezapře - navíc je tvůrcem výstavy) vybrat jen pár obrázků tak, aby reprezentovaly obsah svazku je nemožné. Co však můžeme, je sám katalog, dílo velkého formátu (cca A4) o 148 stranách, kde se reprodukce děl domácích i cizích karikaturistů nacházejí jak přes celou tiskovou stranu, tak (a to je maximum) po čtyřech kouscích.

Což se graficky pěkně střídá, takže žádná nuda - naopak! Okřídlená tužka se vznáší a také katalog má svůj rytmus i když standardní stavbu. Začíná to ovšem zajímavě, když po citaci textu z roku 1942 o svobodě a po následné tiráži najdete na straně 5 mapu světa a na ní jsou červeně vybarvena území států, z nichž autoři polskou soutěž (a varšavskou výstavu) obeslali. Jde o 55 zemí a je to docela impozantní podívaná.

V Evropě jde jen o pár bílých míst (nejvíc je vidět Norsko a Finsko a také Irsko) a hodně bílá je vlastně jen kromě Grónska pouze Afrika. Ještě než prozradíme více, můžete si z drobného textu pod mapou vyzvěšovat třeba účast 4 Čechů a 2 Slováků. A účast z Polska? Celkem 42 domácích karikaturistů překonalo jen obvyklá nadvláda Íránců (65). Vtipů přišlo od 387 umělců 1257, ale vystaveno jich bylo (a v katalogu je prezentováno) daleko méně - ani ne dvě stovky, což je v branži hranice únosnosti...

Number of artists from different countries who submitted works for the competition		
Algeria / Algeria - 3	Franca / France - 2	Peru / Peru - 5
Argentina / Argentina - 6	Grecja / Greece - 5	Polska / Poland - 42
Australia / Australia - 2	Hiszpania / Spain - 3	Portugalia / Portugal - 2
Austria / Austria - 2	Holandia / Netherland - 1	Rosja / Russia - 16
Azerbejdžan / Azerbaijan - 2	Indie / India - 7	Rumunia / Romania - 6
Bialorus / Belarus - 1	Indonezja / Indonesia - 15	Serbia / Serbia - 14
Birma / Burma - 3	Iran / Iran - 65	Slowacja / Slovakia - 2
Belgia / Belgium - 5	Izrael / Israel - 7	Szwajcaria / Switzerland - 2
Bośnia i Hercegowina / Bosnia and Herzegovina - 1	Kanada / Canada - 2	Szwecja / Sweden - 2
Brazília / Brazil - 16	Kazachstan / Kazakhstan - 2	Turcja / Turkey - 25
Bulgaria / Bulgaria - 10	Kolumbia / Columbia - 1	Ukraina / Ukraine - 17
Chiny / China - 31	Kuba / Cuba - 2	USA / USA - 3
Chorwacja / Croatia - 6	Litwa / Lithuania - 1	Uzbekistan / Uzbekistan - 4
Cypr / Cyprus - 1	Macedonia / Macedonia - 3	Venezuela / Venezuela - 1
Czarnogóra / Montenegro - 3	Mali / Mali - 1	Węgry / Hungary - 1
Czechy / Czech Republic - 4	Maroko / Morocco - 2	Wielka Brytania / United Kingdom - 1
Dania / Denmark - 1	Meksyk / Mexico - 2	Włochy / Italy - 9
Egipt / Egypt - 4	Moldawia / Moldova - 3	
Ekwador / Ecuador - 1	Niemcy / Germany - 10	

Ředitelka Muzea karikatury ve Varšavě *Elżbieta Laskowska* napsala úvodní slovo z pozice předsedkyně jury - ta měla devět členů a jsou tu pěkně představeni na pěti stránkách i se sekretářkou poroty (Anna). Následuje 13 snímků z porotních jednání, na poslední z nich už všichni drží kresby vybrané pro ocenění. A ze stránky 19 už víme (protokol jury) kdo to vyhrál a potvrzují to podpisy jury-stů.

Do posledního kola postoupilo 183 prací na výstavu pak bylo určeno 172 děl 123 autorů. Ale nebojte, tím snad už s textem končíme, hodláme už psát jen popisky pod obrázky...

Ale ne!

Ještě přece jenom, úplně na konci jsou soustředěny všechny reklamy - inzeráty propagující sponzory celé akce. Kdo nechce, nemusí se jimi trápit, ale jejich prostor je opravdu pěkný (prostírají se barevně od strany 127 až po str. 143). A na závěr čeká překvapení v podobě "Post scriptum" (P.S.) o humoru od *Jacka Frankowského* (mj. předsedy SPAKu z doby prvních let ČUKu)...

Z kreseb jsme vybrali jen ty "jednodušší" pro reprodukci, aby byly výrazné i po našem dost surovém zmenšování...

Tady **ta nalevo** je jedna z kreseb porotou oceněných, byť jen jedním z *Uznání*. Autorem je Polák **Pawel Stańczyk** (*1978). **Ta napravo** je jednou z nominovaných (i když pak neodměněných) od Izraele jménem **Ilya Katz**. Co ještě dodat?

Snad jen to, čím jsme vás obtěžovali hned na počátku

dnešní rubriky "Recenze": že totiž člověk tuší, že by si neměl s tak důkladnými svazky nic začínat - objevuje stránku po stránce mezi příspěvky parádní kousky, kouká jako blázen na nová jména. A čas běží, den vydání e-GAGu se blíží a jestli takto dál miní zkoumat vtíp po vtípu, je to pár hodin či možná nocí v trapu...

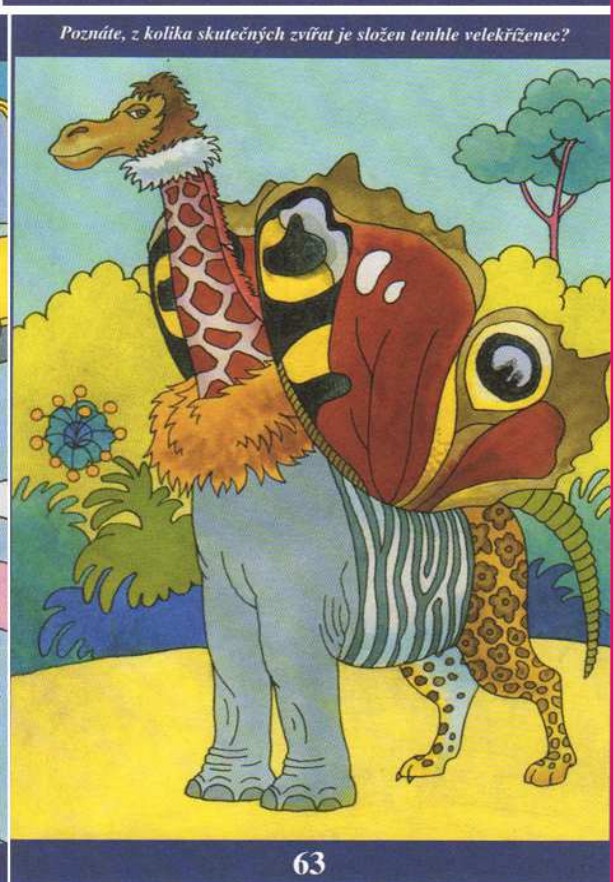
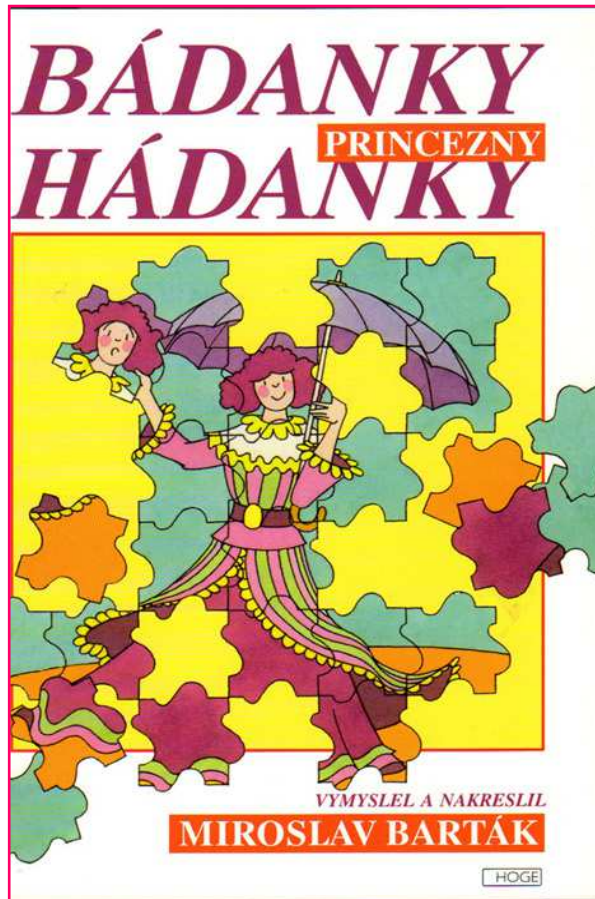
Našli jsme v souboru třeba vtíp jediného českého autora zastoupeného na výstavě - *Jiřího Srny*. Pak kupříkladu kresbu z e-GAGu dobře známé Polky I. *Kowalske-Wieczorek*. Hned sérii tří obrázků s okřídlenými symboly včetně Pegase od dalšího Poláka *Zbigniewa Kolaczeka* z *Žyardówa*. A dvoustranu s celostránkovými obrazy často ceněného *Darko Drljeviče* z Montenegro... a tak bychom mohli dost dlouho pokračovat. *Mihail Zlatkovsky* (Rusko)... *Vladimir Kazanovsky* (Ukrajina)... Kdo by měl více vědět o svobodě (a umět to přesně zachytit), než právě tihle dva?

Nakonec jsme vybrali kresbu uznávaného italského kreslíře albánského původu jménem **Agim Sulaj** (**viz vedle!**), který sice ve Varšavě cenu nezískal, ale i jeho obrázek patří k ozdobám výstavy, je totiž formou nápaditý a svým obsahem nám blízký, protože jak novináři, tak karikaturisté (lze je nazývat výtvarně nadanými publicisty) potřebují hlavně svobodu pro své tužky (někdejší pera, pozdější telefony a psací stroje, faxy a dnešní myši či chytré kdesicosi...) A nikdo jim nemá právo na svobodu výrazu brát svým *odporným (cenzorským) spárem*...

Kresby z alba: **Pawel Stańczyk** (Polsko), **Ilya Katz** (Izrael) a **Agim Sulaj** (Itálie)

Bartákova druhá tvář - znáte ji vůbec? Stačí otočit list a můžete ji spatřit - a hledat i řešit...

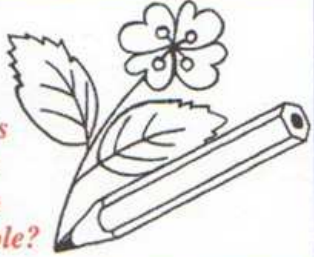

K této publikaci si vlastně můžeme říci jen to, že je to úžasné dílo, protože jak vidíme z čísel pod obrázky, kromě první obálky jde o číslování stránek v celobarevné knize! A těch je, stejně důkladně vyplněných kresbami, plných 96! Typický Barták - dá se říci a nic nedodávat. I

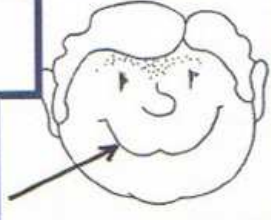
když vlastně... na konci knížky je pár slov (tedy spíš pár obrázků) o autorovi, vlastně o jeho dětství... - takže koukněte se sami... No, přece jen, dodáme několik údajů. Vydavatelem byl

... a ještě obrázkový rozhovor s autorem knížky:

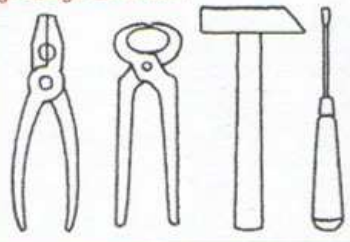
Co vás nejvíc bavilo ve škole?

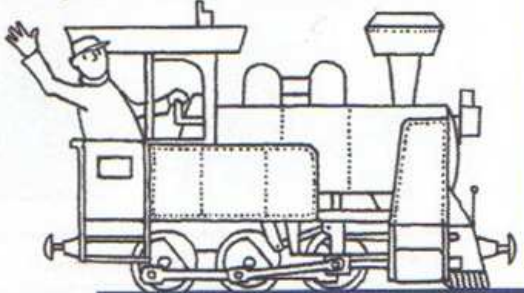
Co je v životě nejdůležitější?

S čím jste si jako kluk nejraději hrával?

Čím jste se chtěl stát v deseti letech?

Čím jste se doopravdy stal?

Bydlí s vámi doma nějaké zvíře?

Co nejraději kreslíte?

Kterým tvorem byste chtěl být?

Mohl byste nakreslit sebe?

Které slovo se vám líbí?

POTÁCHTA

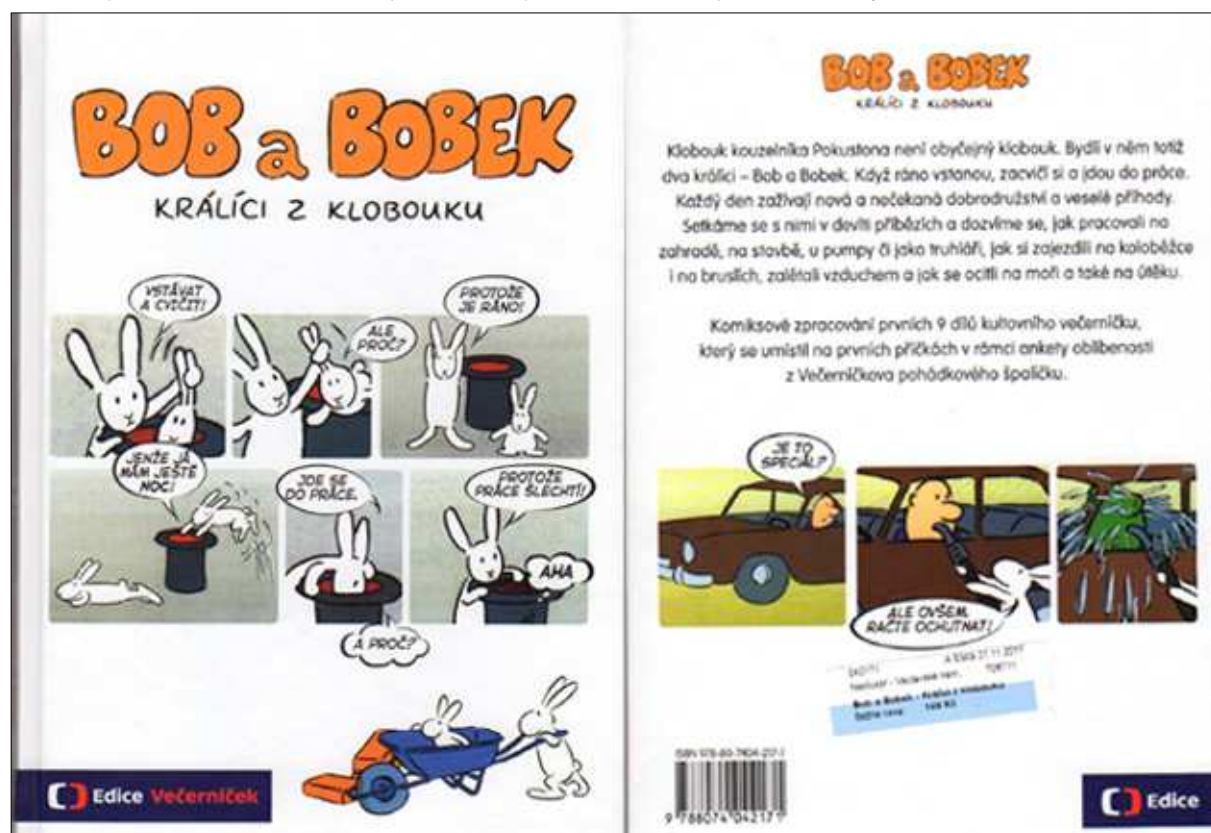
Miroslav Barták: Bádanky princezny Hádanky. Grafická úprava Lubomír Hogenauer, redaktor Jan Plachetka. V edici Oskar vydalo nakladatelství a vydavatelství HOGÉ v roce 2004. Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s. Kontakt: hoge@atlas.cz, tel./fax: 271 770 409 ISBN 80-903004-1-3

už v roce 2004 jistý HOGÉ v edici Oskar a Miroslav Barták se tu vlastně představuje sou-
borně s jiným svým oborem. Byla jím dlouholetá tvorba všelijakých obrazových hříček, luště-
nin, bludišť, soutěží a úkolů pro čtenáře časopisů pro děti, ale zhusta řešených jejich rodiči

(začátky byly v *Junáku*) obvykle pojímaných jako “najdi X rozdílů”. Tuto knihu ovšem pro její výživnost lze předávat z generace na generaci (pozor, nepočmárat!) a stále si najde “konzumenty”. Nás ovšem zaujme právě tím, co není u výtvarníků zcela běžné; známe to nejen od Nepraky. Že totiž karikaturista - pokud je osloven zájemcem o nikoliv humorné dílo - zvolí zcela jiný, často jaksi realisticky konvenční, styl kresby. Tady nic takového nepřipadá v úvahu. Je to od prvního pohledu Barták se vším všudy a též s “něčím navíc”. Asi je to proto, že už na obálce lze číst, že nejen nakreslil, ale také VYMYSLEL Miroslav Barták. A v tiráži se uvádí, že redaktorem je *Jan Plachetka* (ahoj, Honzo!) a že knihu bylo možno zakoupit v síti hračkářství *Bambule*... Ale je určena pro zvědavé a hravé čtenáře do 96 let, píše se na zadní straně obálky.

Vladimír Jiránek = *Bob a Bobek*

Podobně lze toto říci i o Jiránkovi, i když ne přímo ke zde recenzované publikaci. Byla k dostání při výstavě v pražském Tančícím domě a též jsme o tom už psali - pokud si pamatují, tak šlo o jisté výhrady k hodně komerčnímu pojetí expozice včetně všech sarapatiček kolem, hlavně pro děti. A tato kniha je určena přímo dětem - jde totiž o vydání v edici “Večerníček”.

Komiksově zpracování prvních 9 dílů (jak se píše na zadní straně obálky) je na světě proto, že si v České televizi udělali seznam neúspěšnějších (nejžádanějších) televizních Večerníčků a Jiránkovi *Králíci z klobouku* v něm patřili hodně vysoko. Zda jde o první knihu edice a zda měla ještě nějaké následníky, zatím nevíme, ale asi se porozhlédneme. Vždyť nejen Jiránek, ale také další výtvarníci se smyslem pro humornou kresbu jako jsou Born, Šalamoun či Renčín nejspíš patří do takové “Top Ten”. Je jen otázka, jak by se jejich animované filmy “překládaly” do běžného komiksového zjevu.

Pokud jde o Jiráňka, nejspíš to nebylo velkým problémem... i když... člověk znalý Jiránkových pokračovacích vtipů (a la *Bosc*) ví, že takhle by to autor těžko sám pustil do světa. Není pochyb, že zručné ruce animátorů (animátorek) rozhýbaly Boba s Bobkem skvěle pro potřebu TV-filmu, ale pro komiks? Z obálky to nepoznáte, ale dál? Tady najednou chybí to napětí, pointování, zkratka... jde prostě o děj, ale kdo nezná dynamické dílo z obrazovky (navíc nemá k dispozici hudbu a slovo) nebude nadšen. Namísto formátu monitoru se tu autoři grafického ztvárnění snaží využívat různě široké “čtverečky” (v jediné lince za sebou), ale účinné to moc není...

Ke komiksovému způsobu to má dost daleko. Větší odvaha na vyskočení z řádky nebyla. Navíc se někdy objeví postavičky (ty nekrálíci), které jako by ani nebyly od Jiránka... Jistě byly, ale nebyly jiránkovské. A ještě - co je nám na obrazovce milé, tedy shodné začátky příběhů (dvě řádky vidíte na obálce díla). Jsou prakticky stejné a zabírají zde spolu s názvem příběhu vždy po celé stránce. Člověk to proto v knize automaticky přeskakuje. Dělá to celkem devět stránek - vlastně je to místo pro desátý příběh *Králíků z klobouku*. Přitom to

někdy úplně shodné na konci stránky ani není. No nic, to jsou detaily... Tak fajn, tahle kniha obrázkových příběhů je přece pouze doplňkem k televiznímu Večerníčku. Není však to jen komerční využití bez většího přesahu? Promeškaná příležitost?

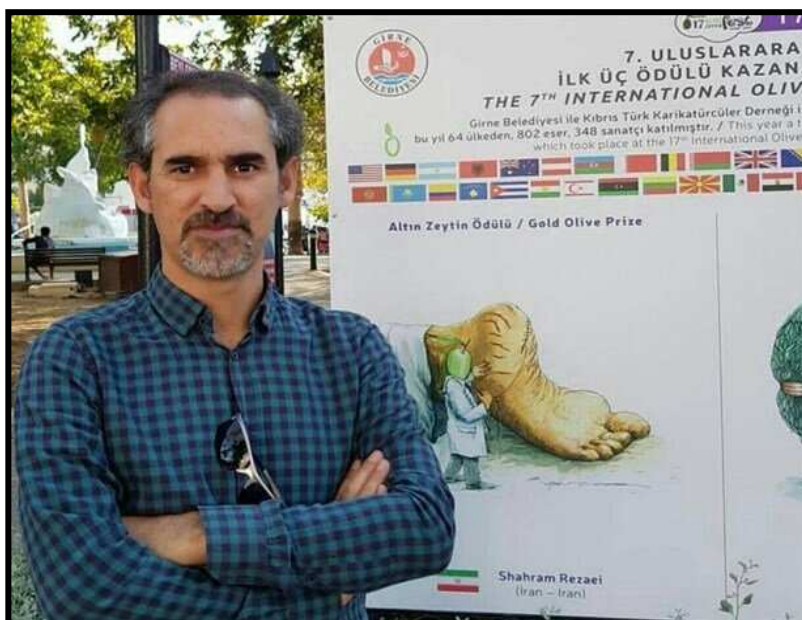
Avšak k našemu tištěnému svazku. Není "komiksově velký". Je až moc barevný, křídový, příliš těžký a také příliš vázaný (!) - po rozevření chybí obvyklý prostor, aby se dalo listovat bez ohnutí či zlomení listu blízko kreslené části. (**Viz ukázka** na minulé stránce - jde o str. 11 knihy a je z příběhu *Na zahradě*). Grafik s tiskárnou nezvládli základní pravidla knižní kultury - když jsou vnější bílé okraje knihy úzké, tak to moc nevádí. Ale ty vnitřní mají být z ryze praktických důvodů - kvůli vazbě - o něco širší...

Které příběhy to jsou? Pokaždé na deseti tiskových stránkách se představují Bob a Bobek svými kousky *Na zahradě*, *S koloběžkou*, jako *Truhláři*, *U pumpy*, *Na bruslích*, *Na stavbě*, *Ve vzduchu*, *Na útěku* a *Na moři*. A na závěr je třeba připomenout podstatné osoby, které se jen nenápadně podílely s Vladimírem na scénářích - Jaroslav Pacovský (vypuzen po r. 1969 s. Olgou Čermákovou z *Mladého světa*) a Jiří Šebánek (DJC). A své slovo měl jistě i výtečný režisér animovaných filmů Václav Bedřich.

Ivan Hanousek

Kresby: **Vladimír Jiránek**

Zemřel iránský karikaturista **Shamram Rezaei** (41)

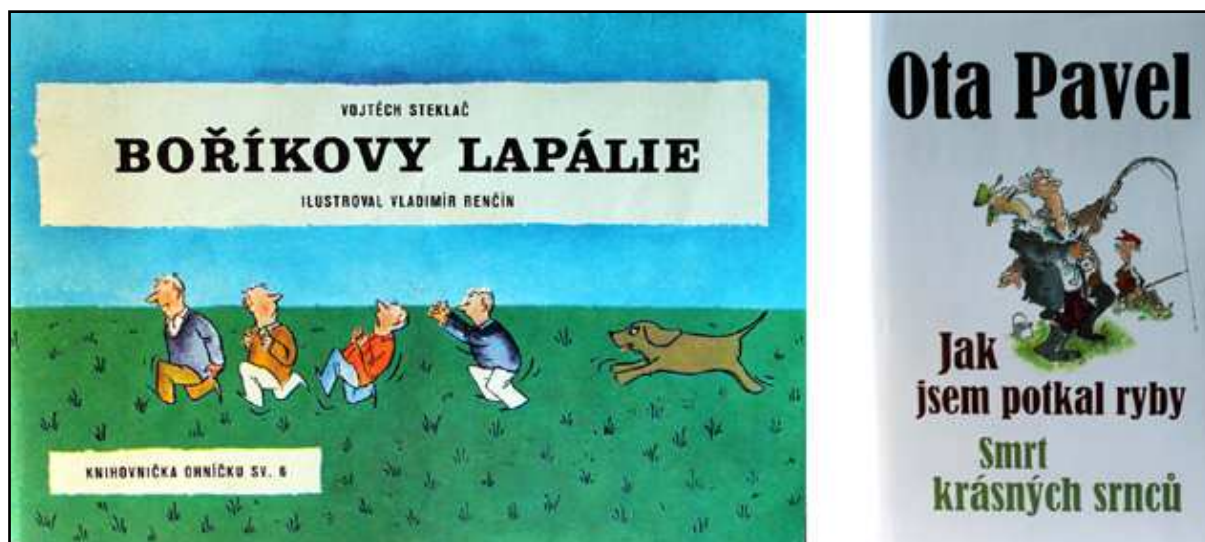
"Cartoonist Shamram Rezaei dies in car crash" - tak zněl 6. srpna 2019 titulok deníku *"Teheran Times"*.

Karikaturista zahynul při autohavárii. Na fotu ze severního Kypru (Girne) vidíte jedenačtyřicetiletého Peršana před poutačem *"Intl. OLIVE cartoon contest"*, z níž si loňského roku odvezl trofej *Gold Olive Prize* - jeho vítěznou kresbu vidíte v pozadí. Jména letošních nejlepších autorů stejné soutěže najdete (i s 4 oceněnými díly) v rubrice **Výsledky** na konci tohoto čísla GAGu.

Že je autor ve své domovině populární, je nesporné. Ovšem davy a účast osobností na teheránském rozloučení s Sh. Rezaeim svědčí i o významném postavení tohoto žánru v ryze islámském státu. (Na snímku jsou i ženy - ty vlevo vzadu - v černém.)

Renčínovy kresby lze nalézt celkem ve více než 220 knihách, a to ve 30 samostatných albech (těm bude věnován další díl seriálu Retro), ve 40 publikacích s kresbami více autorů, v 15 knihách s kresbami, které nejsou ilustracemi a nejméně 135 s klasickými ilustracemi (ve 20 z nich je však obsažena pouze 1 kresba).

K těm 115 ilustrovaným knihám:

První byly Steklačovy „**Boříkovy lapálie**“, vydané v r. 1970 Mladou Frontou v rámci knihovničky dětského časopisu Ohníček (kde od r.1969 na pokračování vycházely) **a poslední** v roce 2013 kompilace z jeho oblíbeného Oty Pavla „**Jak jsem potkal ryby; Smrt krásných srnců**“.

Renčín ilustroval **knihy** mnoha **známých českých autorů**, mj. Františka Nepila (celkem 4, z toho 3x - a to s různými kresbami - „**Jak se dělá chalupa**“), Oty Pavla („**Tatínkova loď naděje**“ se čtyřmi originálními litografiemi), **Rudolfa Křestana** (2), Vladislava Vančury („**Rozmarné léto**“) aj. (A také „**Dopočítávání do jedné**“ Václava Klause).

Ze **zahraničních autorů** pak Vladimír Renčín ilustroval např. Leacockovy „Maloměstské poklesky“ a nebo slavné „**Zákony profesora Parkinsona**“.

Sedm knih bylo vydáno **v zahraničí** (konkrétně v SRN), první již v r. 1982 („**Wegwerfmenschen und andere Geschichten**“ od Georga Kleemana).

Témata ilustrovaných knih byla nejrozličnější: od dětských (3 o večerníčkovém panu Krbcovi a jeho zví-

řátkách), přes hudbu (Dorůžkovo „Panorama populární hudby“), rybaření, knižní tvorbu, kulinářství (např. 4 publikace ČRo Hradec Králové „Vaříme s Habadějem“), almanachy (k 350. výročí gymnázia v Hradci Králové), učebnice, až po mystifikace cimrmanovského typu („**Dadové a dadština**“) a celou řadu odborných publikací z oblastí medicíny, biologie, matematiky, výpočetní techniky, filosofie, sociologie a také třeba seriózní „**Antropologický slovník**“.

Knižní ilustrace tvoří velmi významnou část Renčínova díla už tím, že – troufám si tvrdit – ve všech případech ilustrovaná díla obohatily.

Připravil: **Jiří Hruboš**

“V příloze posílám v elektronické podobě Bumerang č. 14 / 2019 (v letním období na 4 stranách), který bol v sobotu 13. júla vložený v denníku Šport. Další číslo vyjde v sobotu 27. júla 2019. Srdečně zdraví Fedor V i c o”

Takto už dlouho (jde o 5. ročník) přichází do redakce e-GAGu (a jistě i jinde do Českomoravska) e-upozornění. Tentokrát jde o důležitou skutečnost, že Bumerang vychází i o “prázdninách”, ale je hubenější (redakce Športu zbylou čtyřstranu plní tzv “letním obsahem”). Mezitím už uteklo pár týdnů a skutečně nám přišlo nejen e-číslo, ale i skutečné, opravdové (8stránkové) vydání v obálce z Bratislavy.

Díky. Díky tomu se nám (alespoň částečně) daří oplácet tuto štědrost tím, že něco málo z aktuálních čtrnáctideníků oskenujeme a přetiskneme v naše měsíčníku. Tentokrát ovšem vyšel e-GAG jako dvoučíslo a tak máme před sebou rovnou čtyři Bumerangy s čísly **12, 13, 14 a 15** (od 15. 6. do 27. 7. 2019). Takže bez dlouhého otálení: co jsme vybrali?

Vlevo vzácný úkaz - **Fedor Vico** se sám dává na titulku! Tedy s laskavým souhlasem bratra **Mira**. Sami čtete, že jde o hlavní vtíp na 1. stránce 12. čísla. **A vedle** je vzácnější, neb indonézský vtíp od **Jiteta Kustany**. Jak se kresba dostala na Slovensko? Díky zaslání do již 24. ročníku mezinárodní soutěže v Brezne, kde za něj exotický ostrovan získal **Hlavní cenu**... Tématem byla „Moderná doba“ a všechny tři řádné ceny si odnesly vtípy od zahraničních autorů - což je znamení, že porota pracovala profesionálně a nenadržovala „svým“ - to nebývá všude na světě úplně běžné - známe to z rubriky **Výsledky**, kterou nacházíte v každém vydání e-GAGu. Na příští stránce najdete práci dalšího oceněného, tentokrát z bližší Ukrajiny a také dvě kresby z „dětské“ kategorie breznanské **Bomburovy Šabl'e**. Obě poslaly dívky! A pak že ženský mozek nemá smysl pro humor. A ještě ke všemu jde vlastně o sci-fi. I tady se ke slovu, tedy vlastně k obrazu dostávají proslulí roboti...

Ale zpátky k Bumerangu... Je to číslo řádné, tedy ještě o osmi stránkách. Okruh autorů není široký (řeč jde o kreslené legraci!) a už pár měsíců nás upoutává tvorba Ľubomíra Juháse - i tentokrát jde o vtíp beze slov. Výhodou výtisku oproti e-číslu je, že při průzkumu toho mailového bych si asi nevšiml, že prostřední dvoustrana je tentokrát celá tištěna jen černobíle. Což zde nevdám kolegům a tunelům **Laca Tormy** - ani rubrice s pěti staršími **pé efky**.

Odbočka: Kdýž už jsme u toho P. F... V již zmíněném čísle 12 to bylo fajn setkání s minulostí. Autoři: Vladimír Jiránek, Bobo Pernecký, Kobra Kučera a taky pf. 93 Jana Buriana - písničkáře Honzy, pod kterým jsme bydleli před dvaceti lety ve starobylém hotelu na Malé Straně - nebýt překážejícího presbytáře maltéžského kostela, koukali bychom z oken den co den na rub zdi počmárané z Velkopřevorského náměstí a zvané Lennonova. Takže: Také Honza může potvrdit, že zeď opravdu nestojí na Kampě, jak se nám média stále snaží namluvit. Od ostrova Kampa nás dělí, dělí a dělit bude temná Čertovka!

Následující Bumerang s číslem 14/2019 už je podle varování opravdu jen tenký dvoulist. Zato hýří celý barvami. Kromě dvou vtipů od slovenských autorů se na obálce nachází i kresba **Jana Tomaschoffa** (taky má prý v krvi trochu slovenství) a jde o vtip beze slov (**viz obr.!**), což je cen-

né a k vidění je to kromě výstavních katalogů jen v Bumeranzích (a v GAGu, když to tu přetiskneme). I druhý česky mluvící Slovák **Pavel Taussig** má v čísle vtip (**viz obr.!**).

Další Bumerang s číslem 15 dorazil též včas, abychom na něj mohli reagovat v GAGu. Ale vlastně není moc co - tedy co jsme nekonstatovali před dvěma týdny. Také patnáctka je jen čtyřstránková, nadívaná „Letným Šport Speciálem“ s obří křížovkou. Na obálku se krom velkého barevného *Mišanka* dostal i drobnější *švarcvajsový Juhás* - pokud autora neznáte, jde o kresbu i tematiku blízkou pražskému Jiránkovi; tato dokonce s typickým plakátovým heslem napsaným takřka Vladimírovým písmem. *Servác Fera Mráze* sedl na kolo (a prásk ho - to neměl dělat) a *Fedor Vico* inovoval obvyklý *Dereš* na *Eurodereš*... Toť vše - a zase odkládáme prohlídku Charlieho dovezeného nám *Tomaschoffem* až z Paříže. Ach jo...!

Na Primě začal seriál "Linka". Nevalně.

Dotyčné případy přinášejí doslovné až plakátové morality, v nichž se vyskytují zejména ztrápené ženy, plačící děti a domácí násilí. (...) Kdo při nálezu oběti zaváhá, vede samomluvu svědomí: "Přece ji v tom nenechám". Zjistní pozůstalí jsou dovedeni až do **karikatury**, jen aby se ukázalo, kvůli jakým lotrům riskují záchranáři život. Hrozí-li se pistolí, musí být aspoň třikrát ve velkém detailu, a dokonce i **humor** kolem přepadení **v klaunské masce** vyústí v dojmání. Nejen režijní přibližnost pak způsobí, že ošizený výbuch v podkroví je pořád přijatelnější než výbuch vášně na toaletě. (...) Z neustále opakovaných záběrů na monitory v záchranářské centrále hrozí tik. Ale pořád je to užitečnější než uplakaně rozervaný milostný trojúhelník.

Mirka Spáčilová: "Záchranářská Linka poradí, kam volat, ale...", MfDNES 17. 6. 2019, str. 12

V nejlepších tradicích českého humoru...

Na Ovčáčkovy výpady vůči organizátorům a účastníkům protivládních demonstrací či novinářům reagují stovky uživatelů Twitteru tím, že v příslušném *vlákně* sdílejí nesouvisející příspěvky - například recepty (...) Když pohlédneme na typicky české atributy protestu - tedy **fraškovitost a vtíp** - spatříme v něm to, čím ve své podstatě skutečně je - tedy pokus o naplnění věčných filosofických maxim, které odmítají nechat zlo bez povšimnutí, avšak také odmítají odpovídat na něj zlem. (...) **Humor** a zdánlivá **absurdita** tohoto občanského vzepření se zlu ho vřazuje do dlouhé české tradice vedle Haškova Švejka, Havlových dialogů sládka s Vaňkem a **politických vtípů** z dob komunismu. (...)

Humor má zvláštní moc odhalovat podstatu lidí a dějů. Proto se ho vždy báli ti mocní, kteří se pravou podstatu své moci snažili skrýt. (...) Ignorovat Ovčáčka je nereálné. Součástí jeho strategie je vyprovokovat urážlivé reakce. Před vznikem "lifestylového blogu" mu tato taktika vycházela. Vždycky se

našlo několik uživatelů, kteří se neudrželi. (...) Recepty na bábovku a tipy na výlet jsou geniální východisko. Ovčáček (...) sice zpočátku svým odpůrcům **sarkasticky** děkoval a psal, že se jejich aktivitou "královsky baví". O pouhé dva dny později je už však označil za "tupé nemyslicí stádo," které mu "spamuje Twitter a FB".

Jan Moláček: "Švejka řádí na Ovčáčkově Twitteru", Deník N 26. 6. 2019, str. 15

Kresba: **JAZ**, Deník N, 26. 6. 2019, str. 16

Casey Affleck ve Varech o své roli v loňské znělce

Poprvé na festival přijel Affleck před dvěma lety, jako čerstvý držitel Oscara. (...) Určitým způsobem se na zdejší přehlídce představil i loni, kdy byl hlavním hrdinou nové festivalové znělky. "Bylo to zvláštní, nikdo mi neřekl, co od toho mohu čekat. A kvůli určité jazykové bariéře jsem tenhle **suchý styl humoru** nejdříve moc nepochopil. Natáčení navíc trvalo jedno odpoledne, takže ani nebyl čas o tom moc přemýšlet," říká k **vtipnému** černobílému spotu, ve kterém se v zastavárně marně snaží udat svou karlovarskou cenu "Ale výsledek je skvělý. Pak jsem si říkal, že bych takovou znělku chtěl točit znovu, už jsem se na ten tón humoru naladil," **směje se** Casey Affleck.

Tomáš Šťástka: "Český humor jsem zprvu nechápal..." MfDNES 2. 7. 2019, str. 14

Problém karikaturistů

v ČR se nazývá **Václav Klaus Jr.** Jak mají portrétovat tvář neblaze postiženého politika, když je žánr karikatura založen právě na přehnaném zveličení výrazných rysů osoby? A je vůbec takový portrét korektní? Jeden takový pokus přinášíme...

Kresba: **Pavel Reisenauer** (Respekt)

Spisovatel Jaroslav Rudiš o Berlíně

My, Češi, máme velkou kliku. Nevím, čím jsme si to zasloužili, myslím, že vůbec ničím, že je to jen náhoda, ale Němci nás mají hodně rádi. Neznám žádný zlý **vtip** o Češích. Spojují s námi příjemné věci, třeba **humor**, pohostinnost nebo pivo. (...) Tak to je. A myslím, že to Němci

očekávají i na čteních, něco **vtipného, humorného, tragikomického, ironického**... Podle mého, kdyby kniha českého autora neměla **humor**, tak si Němci budou myslet, že je něco špatně. (...) Proč si tolik Čechů myslí, že Němci nemají **humor**? Samozřejmě, že mají, všichni na světě mají **humor**. Ale je to v každé části Německa jiné. A je spousta **vtipných** německých autorů.

Kateřina Mázdrová: "Němci od nás očekávají humor", Respekt 26. 6. 2017

Sarkasmus jako obrana

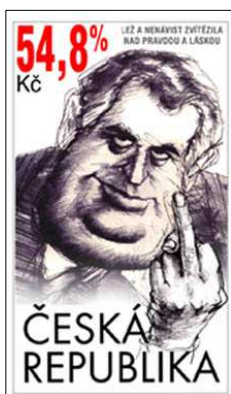
Někdy si literárního díla musí všimnout filmaři, aby je docenila široká veřejnost. Nejnověji knižní ságy Patrick Melrose od britského spisovatele **Edwarda St. Aubyna**. (...) Jestli něco knize nechybí, je to **humor**. Schopnost **sebereflexe a sarkasmu** sice funguje jako obranný mechanismus hlavního hrdiny, na funkci ve vyprávění mu to však neubírá, Obzvláště, když si autor bere na paškál na první pohled zcela dokonalou britskou smetánku, v jejíž společnosti (...) vyrůstal.

Monika Zavřelová: "Zneužíval jej otec. Vypsal se z toho s ironií" MfDNES 10. 7. 2019, str. 11

Kalousek je ve sněmovně jasná jednička. Fakt mají Češi smysl pro humor?

Ať je Miroslav Kalousek jaký je, má jeden **velký dar**, v naší politice pohříchu vzácný: **smysl pro humor**. Když Tomio Okamura vyvěsil na Twitter svůj snímek s talířem s tlačenkou, krkovičkou a jitrnicí a popiskem "Moje dnešní večeře, mňam," reagoval Kalousek suše: "Tlačenka, krkovička, jitrnice a **jelito**. Dobrou chuť!" Hotová **poezie sarkasmu!**

Miroslav Korecký: "Sobotní zápisník z Malé Strany", MfDNES 13. 7. 2019, str. 13

Babiš je - díky ješitnému Zemanovi - lidem leda pro smích...

Premiér, pokud chce, aby byl považován za schopného, by takovou situací neměl trpět anebo by se měl raději vrátit do byznysu. V politice se vám může stát leccos, být ztrapněn, ponížen, poražen. Jen jedna pozice je neudržitelná, když jste **pro smích**.

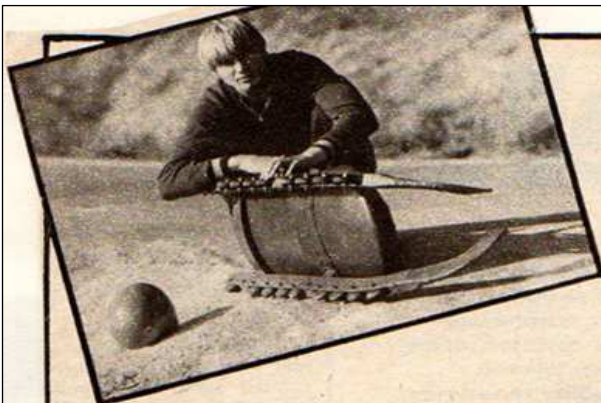
Akteři sporu o ministra vědí, co dělají a proč; jen premiér se zdá být dezorientovaný a poněkud naivní. Jeho spojenectví s Milošem Zemanem bylo dočasné, nyní, když jej prezident nepotřebuje, tak mu nepomůže. Čím dříve si tohle premiér uvědomí, tím lépe pro Česko. Paralýza parlamentní republiky zaviněná ješitností starce a taktizováním premiéra poškozují politiku víc, než všechny urážky a vulgarity, co jich Zeman kdy vyřkl.

Martin Zvěřina: "Kurz přežítí", LN 12. 7. 2019, str. 1

Bachův hudební humor scénický

Johann Sebastian žije v povědomí hlavně jako autor vážných duchovních děl či varhanních skladeb. S **humorem** příliš spojován není. Přesto zkomponoval i **žertovná** příležitostná díla, třeba *Kantátu o kávě*. Pití černého moku se počátkem 18. století rozšířilo po celé střední Evropě a děj kantáty se nové módě tak trochu **vysmívá**.

Věra Drápelová: "Festival dokáže, že Bach měl smysl pro humor" MfDNES 13. 7. 2019, str. 16

ROZHOVOR SCHIZOFRENKA SE SPORTOVCEM

Sáňkař ze Strání Dikobrazu

Abych se hned zpočátku vyhnul marnivému pokušení vás dlouho napinat a hrát onu častou, ale nečistou hru s pointou, prozradím úplně všechno hned v prvních dvou větách. Ale budou stát za to:

- Sedminásobný mistr ČSSR v sáňkování a člen širšího výběru pro ZOH 1988 v Calgary se jmenuje Petr Urban a je ze Smržovky.
- Kreslíř publikující od roku 1985 vtipy v satirickém týdeníku Dikobraz se jmenuje Petr Urban a je ze Smržovky.
- Třetí věta je ovšem tak dramatického rázu, že si ji skutečně nedokážu odpustit:
- Sáňkař Petr Urban ze Smržovky je kreslíř Petr Urban ze Smržovky!

Tomuto šokujícímu zjištění ovšem předcházela nepředstavitelně klopotná cesta za pravdou. Koncem jara jsem pracoval na medailóních členů naší výpravy pro brožuru „Kdo je kdo“, kterou si povezu naši olympionici jako propagačně-informativní publikaci do Calgary. V seznamu sportovců jsem narazil i na jméno sáňkaře Petra Urbana. Ve stejné době jsem vrátil autorům kresby ze soutěže o „Emila Stadiónu“, mezi jinými i nějakému Petru Urbanovi. Na zadních stranách kreseb, které svými rozměry přečnívaly přes propozicemi povolený formát, byla uvedena — jako bydliště autora — Smržovka, proslulá svými sáňkaři. A v tu chvíli... Ne, v tu chvíli jsem měl jiné starosti a nic mě nenapadlo! Později, když jsem olympijským kandidátům dával osobně vyplnit anebo rozesílal rámcový dotazník, měl jsem takový sen, že alespoň jeden či dva sportovci v rubrice „hobby“ namísto obligátního „populární hudba, film...“ odpoví nějak jinak, neotřele, výjimečně. Mezitím jsem však vyškrtl Petra Urbana ze seznamu jistých olympioniků, protože se nevešel do skupin A a B, tedy mezi reprezentanty s nimiž se závazně počítá. Dotazník jsem mu do Smržovky neposlal. Počátkem června jsem si náhodou koupil Dikobraz s několika vtipy Petra Urbana současně s Čs. sportem, v němž otiskli seznam sáňkařských reprezentantů v čele s Petrem Urbanem. A až teprve teď, v náhlém osvícení myslí, jsem... Ne. Ještě ne, stále se mi nerozsvítilo! V půli června jsem zasedal v porotě I. ročníku hradecké soutěže karikaturistů „Humorest“. Více méně jednomyslně jsme přiřkli cenu v jedné z kategorií i jistému Petru Urbanovi. Když jsem si opísal v závěru seznam vítězů, opět jsem si povšiml, že ten Urban je ze Smržovky a tam se přece — konečně jsem byl doma! To bude určitě stejný Urban, který... Ale kdepak, nemohu vám tu přece lhát. Při zpáteční cestě do Prahy mi Jiří Daniel z Dikobrazu, kterého jsem vzal do auta, jen tak mezi řečí řekl, že ten Urban, co kreslí vtipy,

je „ten“ Urban, co závodně sáňkuje.

„Fakt?“ řekl jsem.

A tak se tedy stalo, že jsem nakonec přišel na geniální a přitom vlastně jediné možné řešení nevysvětleného tajemství dvou Petřů Urbanů ze Smržovky. Když jsme se pár týdnů nato sešli u nás doma na Malé Stráni nad jeho vtipy pro silvestrovský Stadión, už jsme oba byli zase v pořádku. Vysoký sedmdvacetiletý blondák Urban se vzpamatoval z šoku, který jsem mu způsobil svým jasnozřivým odhalením. A já jsem už taky měl po infarktu. Takže jsme se pustili do práce. Nejprve jsem mu dal konečně vyplnit ten formulář dotazníku, o který přišel zjara kvůli zmíněné redukci. K mé potěše do rubriky „hobby“ vepsal: „kreslení, atletika“. Dál jsme se však bavili spíš o kreslení a sáňkování. Atletika ať promine.

Já: Citím se před vámi jako hodně natrdlý schizofrenik, který není schopen si v hlavě spojit pojmy z dvou různých příhrádek. Jak si je spojujete vy?

Urban: Na sáních jsem začínal v pěti letech, otec byl zasloužilý mistr sportu, zúčastnil se jako sáňkař dvou ZOH a jednou mu na MS v Davosu unikla medaile jen o chlup. Kreslil jsem právě tak od malička, často a rád. Když mi pak sebevědomí narostlo, začal jsem s vymyšlenými vtipy. Ve všech mých začátečnických pokusech byl humor, vždycky jsem chtěl, aby se mým obrázkům lidé neobdivovali, ale smáli. Nikdy jsem nenakreslil něco tak vážného, jako je třeba krabice.

Já: Chcete mi namítnout, že jste sáňkoval a kreslil souběžně, ale že se vám ty dva koníčky nikdy neprotkly?

Urban: Naopak, první byly právě fóry sáňkařské. K závodům Světového poháru v Tatranské Lomnici v roce 1983 vydali pořadatelé sborníček asi 20 mých vtipů (v samotných závodech jsem byl nakonec třetí!). V Dikobrazu mi vyšel jako vůbec první rovněž sáňkařský fór — bylo to v únoru 1985 a vyšlo tehdy jediná z celé řady kreseb, které jsem

tam dopravil. Teprve později přišly na svět i vtipy s jinou tematikou.

Já: Držme se sání, jedeme z kopečka. Je to těžké?

Urban: Kdybych mohl kreslit vtipy jen pro aktivní sáňkaře, pro závodníky, tak je to jednoduché. Ale pro lidi, kteří do toho sportu nevidějí, je to moc těžké. O úspěchu v sáňkování rozhodují neuvěřitelně maličkosti, řízení sání vyžaduje nesmírný cit. Málokdo třeba ví, že jezdíme rychlostí až 130 km/h, že v zatáčkách je přetížení skoro jako při kosmických letech, že vlastně pořád zdržujete dech, že třeba ztráta 0,1 sekundy v jedné jízdě znamená sestup o deset míst v pořadí. A že jednou také měli jedni závodníci zip kombinézy vepředu, zatímco ostatní už vzadu a že proto prohráli v boji o titul mistrů světa! To se asi nakreslit nedá.

Já: Viděl jsem jako porotce vaše vtipy ve dvou soutěžích. Kolikáté pro vás byly?

Urban: „Emil 86“ byla má vůbec první soutěž, neznal jsem pořádně propozice, poslal jsem vtipy jen tak naslepo. A Humorest druhá — a hned úspěšná. To je zatím vše.

Já: Co oba tyto vaše koníčky spojuje, vedle toho, že je oba provozujete souběžně?

Urban: Pocit uspokojení, který mám stejný ze zdařilého závodu i z vymyšleného vtipu. Někdy si jenom říkám, zda ten pocit z dobré kresby není takový nějak lacinější...

Já: Takže je také něco rozpojuje?

Urban: Časem je nejspíš rozpojuje čas. Mám vlastně kreslení pořád spíš v rezervě. Až skončím se závoděním, neponesu to asi nijak trpce, protože už dnes mám dalšího ohromného koně, další velkou závalu. Takovou, které snad fyzické stárnutí vadit nebude. A kdo z dnešních vrcholových sportovců, když se loučí s kariérou, může mluvit o takovém štěstí?

Já: Tady ještě čtu v dotazníku, že máte ženu Inku, čtyřletou dceru Markétu, že jste nástrojař v Železnobrodském skle, že vás ve Spartaku Smržovka trénuje Stanislav Duchek. Víte, proč to zde uvádím?

Urban: Že by nějaký vtip?

Já: Právě! Abyste si tenhle Stadión mohl vzít s sebou jako detažovaný medailóněk, kdyby vás přece jen do Calgary nominovali. Ale do angličtiny si to musíte přeložit sám.

IVAN HANOUSEK

Snímky: archiv

Kresby: PETR URBAN

Urban ještě seděl na dvou židlích. A málokdo tušil, jakého soptění se od něho brzy dočkáme...!

Pavel Matuška má dobrou sezónu...

...nejen doma, ale i v zahraničí. V tomto vydání e-GAGu se proto s tímto východočeským karikaturistou setkáme ještě na dalších místech:

Především v rubrice **Událost**, kde se věnujeme slovem a hlavně obrazem vernisáži Matuškovy výstavy v Kostelci nad Orlicí. Jde o opravdu kolosální expozici přes celé mnohakomnatové první poschodí *Nového zámku* v majetku zdejšího rodu Kinských...

Ale v rubrice **Vybráno** přidáme ještě další příspěvek *Ivana Hanouska*, psaný pro úvod výstavního katalogu pojmenovaného už tradičně "Usmívání" - tentokrát jde o Matuškovu monografii s pořadovým číslem "3". Na její

vzhled se právě díváte... Vlevo je rajská zahrada na obálce (kresba, malba, řezba) a vpravo je zadní strana s malířovou Monou Lisou v nepříliš lichotivé verzi.

Pod hlavičkou další rubriky **Archív** najdete i téměř celostránkový materiál, který vyšel ve *Východočeském Deníku*, ne náhodou před Matuškovou výstavou - včetně ukávek z barevné tvorby. A nikoliv tedy dotřetice, ale "dočtvrtice" se jméno výtvarníka z *Třebechovic pod Orebem* objevuje i na konci tohoto e-GAGu v rubrice **Výsledky**. Matuškův vtipný obrázek na téma "Time" totiž vyhrál mezinárodní soutěž v Syrii. Tolik tedy stručně pro rubriku **Z domova** - s tím, že o hodně více toho najdete jinde...

Zemřel Václav Kotek (1952 - 2019)

Vždy, když odejde člověk se smyslem pro humor, je nám dvakrát smutno. Protože humor bývá svázan přímo se svým nositelem. A proto vyjadřujeme soustrast nejen synu Vojtovi, s nímž v roce 2005 porotcovali za *Divadlo Járy Cimrmana* v pražském Louvre největší tuzemskou soutěž ČUKu všech dob, ale i nám pozůstalým, tedy postiženým. (gag)

Neobvyklí „blíženci“ objeveni v dálném Španělsku

Ahoj Jirko,
Tak se podívej, na jaké označení záchodu jsem narazila včera v jednom podniku v Malaze....

Kdo se inspiroval u koho? I u mě doma visí...

Krásný léto, Jana

Takový pozdrav přišel 5. července tr. Jiřímu Slívovi od jedné jeho známé - jako vysvětlení vedle umístěného snímku. Kdo čte GAG pozorně, zaregistroval že více než jen obdobný nápad má adresát vskutku ve svém rozsáhlém grafickém repertoáru (přesněji v kávovém servisu). Slíva nelenil a dalším známým se s tímto exotickým objevem na dveřích WC v jisté španělské kavárně během horkého léta pochlubil. E-GAG si tu dovoluje přetisknout jen mírně pokrácenou autorovu reakci:

Milí přátelé,
představte si, co mi poslala jedna známá ze Španělska. Někdo okopíroval moje *Café de la Toilette* (vyšlo v kalendáři *Delikomatu* už před lety). Sice ve stejném stylu ještě dodělali logo babyroomu atd, ale moje Muže a Ženy okopčili zcela.

(Viz vpravo ty dva horní grafické znaky)

Přeji hezké léto, začínám dávat do kupy obrázky na kalendář 2020 a srdečně zdravím,
Jiří Slíva

V naší rubrice *Blíženci* otiskujeme čas od času kopie či přímo krádeže kreslených vtipů. Převzetí cizího nápadu i s *chlupy* pro takový praktický účel ovšem zasluhuje kromě odsouzení i ocenění - za jeho další rozvinutí. ®

Nejen káva, také víno...

Jiří Slíva ovšem není příznivcem jediného světově oblíbeného nápoje. Kromě kávy se dokáže nadchnout i pro číši vína (jak vidět níže, tak červeného). Za kreslením a prezentací vína ne-

Vínotečka Jiřího Slívy

Kresby, malby a grafiky s vinnou (i nevinnou) tematikou, českého výtvarníka a básníka, milovníka dobrého vína, Jiřího Slívy.

udělal zdaleka tečku, ač by tomu nasvědčoval hravý název... Slíva si to však nemíní rozházet ani u českého občana - známe i řadu jeho kreslených hrátek na téma třetího moku - tím je Pivo. Abychom nekazili trojkový úzus, nebudeme připomínat Jiřího bonus: „Slívovice“

Benetka nejen jako autor vtípů...

Člověk musí dosáhnout určitého věku, aby se slušelo uspořádat výstavu jeho celoživotního díla. A tak se na stará kolena dozvídáme, že nejen vtípy, ale také docela vážná umělecká díla jsou podepsána známým karikaturistou. Jenže ono to sice je tzv. krásné umění, ale zase až tak vážné to nikdy nemůže být, autorovi se přece nevytratí humor ani při uchopení štětce před vypnutým plátnem...

Karel Benetka se i takto, výběrem ze svých obrazů, grafik a kreseb představuje v galerii Novoměstské radnice v Praze 2 a zve k návštěvě od 3. do 15. září 2019.

Kde Karel Nepraš chybět nemůže...

V pražském Obecním domě je do 6. října výstava s předlouhým názvem „**Nezломní**“ - **Od Franze Kafky po sametovou revoluci**, která zahrnuje díla 30 umělců ke 30. výročí listopadového převratu. **Zuzana a Eugen Brikciovi** coby kurátoři vybrali autory, kteří bojovali za svobodu umění i za

nejtěžších politických a společenských okolností. A to nikoliv v posledních třech desetiletích let. Kromě úvodního Kafkova dopisu rodičům si lze prohlížet známá či objevovat méně vídaná díla od Josefa Čapka, Mikuláše Medka, Toyen nebo Karla Nepraše, ředitele KŠ.

Posázavský pacifik se po Tormových kolejích (ne)dokodrcal ze Slovenska až do Ratají (n/S.)

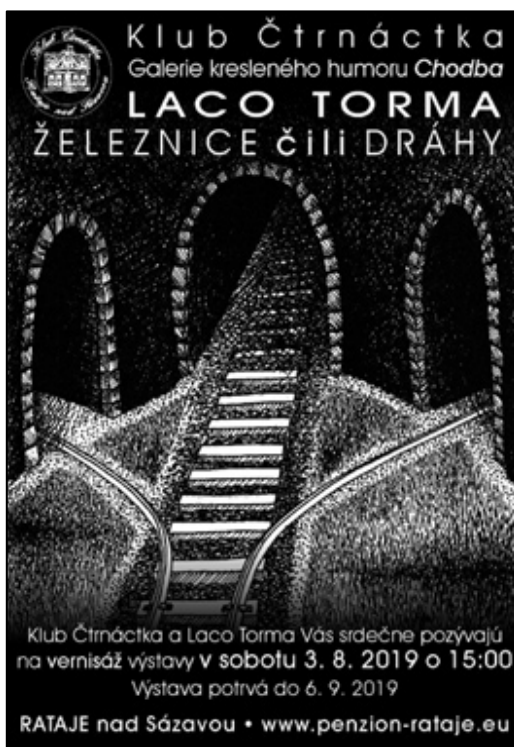
“Zdravím všechny přátele železnic a zejména pak vás, příznivce kresleného humoru,” píše k pozvánce tamní *chodbový galerista Ota Kmínek*...

“S Lacem si píšeme občas již od vernisáže našeho společného kamaráda Fedora Vico, tedy vlastně 9 let. Fedorova vernisáž byla, považte, již v září 2010!

Slovenský mistr pera Laco Torma nás tehdy navštívil a domluvili jsme se na další Česko-Slovenské výstavě. Neb, jak se zpívá ve slavné písni, oba máme v rodném listě *Made in Czechoslovakia*. A po devíti letech k tomu dochází. Prohlédněte si dobře tuto pozvánku a stavte se. Po rekonstrukci tratí Posázavského Pacifiku je to výstava velmi příznačná. Přijďte vlakem! Nedrcá to!”

Pokud byste to ze zmenšeniny vedle nevyluštili, jde o výstavu zahájenou už před dvěma týdny, ale trvající až do 6. září. Klub Čtrnáctka se drží tématu kreslený humor a drží laťku kvality náležitě vysoko. A my držíme bratislavskému Lacovi palce stejně tak, jako šéfkurátorovi galérie Otovi: neodbočujte do nedobře vyrubaných tunelů!

Nepomohlo to! Proč, to se dozvíte od ratajského galeristy v rubrice “Z pošty” v tomto čísle! (r)

Hojný Ladislav - ak. mal. nepřeborných nápadů

Už dost ztrácíme orientaci, protože šuplík (3D) v němž skladujeme pro GAG příspěvky **Ládi Hojného** (kolegy z redakcí UK, Ahoje a j.) přestává svou kapacitou dostačovat. Jeden z nových nápadů, rozpracovaný autorem - pokud jde o názvy, adresy a časování - na tři roky dopředu, vidíte aspoň jako upoutávku vpravo. Promyšlená akce se nazývá **Poznej blbě ulice hlavního města Prahy** a její realizaci (v pečlivě vybraných ulicích jako *Jednořadá, Hadovitá, Demoliční* či *Konečná*) se jen těžko dožijeme - hlavně proto, že svou existenci (na rozdíl od o pár let mladšího výtvarníka) dokážeme plánovat maximálně (a to ještě dost drze) na celý rok dopředu...

Hlavní akcí, na níž zveme, však bude pražská výstava “pařezových podobností ze 63 lesů” zahájenou 20. září v galerii Chaberského dvora (s fakt bohatou tombolou při nápadité vernisáži)!

Kreslený humor pod deštníkem

Letošní lázeňský týden, věnovaný Mezinárodnímu festivalu kresleného humoru ve Františkových Lázních, se ve svých vrcholných dnech odehrával povětšinou pod deštníky. Ale, jak známo, s úsměvem jde všechno líp, tak ani nepřízeň počasí nezkažila náladu lázeňských hostů. Opět bohatě

obeslaná soutěž (1500 vtipů od 386 autorů z 58 zemí celého světa) přinesla divákům přehled o současném stavu cartoon disciplíny ve světě a našim tvůrcům srovnání domácí tvorby se světovou. I když se nejedná o nejvyšší špičky v oboru, je každá možnost prezentace českých karikaturistů dobrá a potřebná. Letošní, již 4. ročník překonal loňský rekord v účasti autorů a to dvojnásobně. Přítomný komisař agentury Dobrý den rekord uznal za právoplatný a vydal certifikát o zapsání do České knihy rekordů.

V hodnocení odborné poroty zvítězil slovenský karikaturista **Vladimír Pavlík**, divácká anketa na 1. místo zařadila Václava Nováka a speciální ocenění festivalu obdržel z rukou starosty města chorvatský kreslíř Damir Novak, pravidelný soutěžící a návštěvník festivalu. Do Síně slávy byli uvedeni autoři, kteří byli nebo jsou velkým přínosem pro kreslený humor, jmenovitě **Vladimír Jiránek**, **Jaroslav Kerles**, **Jiří Winter Neprakta** a **Jiří Slíva**, z nichž pouze Slíva si Čestné uznání mohl převzít osobně spolu s paní Danielou Winterovou.

Jaroslav Kopecký

Snímek: Fotograf regionální webu Živé Česko zachytil atmosféru mezi výstavními panely na lázeňské kolonádě. „Pochází pod psa, ale s humorem (a pivem) je na světě pořád veselo“

Slívova plzeňská prezentace

Jiří Slíva (foto vlevo) se prý sám podivil, co všechno se dá v jeho díle najít a jaký že to má smysl. V plzeňské galerii v domě s uhrančivým číslem "13" mu to však kurátoři podrobně vysvětlili na vernisáži. A osvětlili to i pozvaným hostům, mezi nimiž nemohl chybět rovněž původem Plzeňák, novinář **Tomáš Čechtický (na fotce vpravo ten zcela napravo)** zároveň i autor několika knih, které však už sepsal během svého redaktorování v Praze a v domovské Unhošti.

Tomáš Čechtický (na fotce vpravo ten zcela napravo) zároveň i autor několika knih, které však už sepsal během svého redaktorování v Praze a v domovské Unhošti.

V Lipnici stále sídlí humor...

Snaha někdejších Dikobrazáků s Beštou a Pytlíkem o proměnu hradu v muzeum Jaroslava Haška, či humoru vůbec, sice dobře nedopadla, ale ve vsi a v okolí se pořád "haškovatí". "Bretschneiderovo ucho", "Ústa pravdy", "Zlatý voči" anebo i Hlava "XXII" - celkem šest velkých neobvyklých plastik je možné objevit při putování okolím. Autorem je havlíčkovobrodský sochař Radomír Dvořák. Obejít všechny prý vyžaduje sedm kilometrů. Komu se nechce moc *turistovat*, může vystoupat na jednu ze dvou hradních věží. A pod hradem stojí nenápadný domek, kde Jaroslav Hašek diktoval svého Švejka a také v roce 1923 zesnul. (nov)

Emil a jeho Muchosaudci

Anebo **Sourek a jeho Saudkomuchové**? V každém případě se v jeho (Emilově) oblíbených Vršovicích už 8. července konala vernisáž autorových nejoblíbenějších kreseb a už z pozvánky - viz kresba vedle - je zřejmé, že pilně a precizně vyřezávaná díla se neodchylují od tvorby, kterou u autora známe už pár desetiletí. Ale málem bychom zapomněli na jméno kavárny, kde se výstava nachází.

Takže: jde o **"Prostě kafe"** v Kodaňské ulici č. 53. Autor pozvání ovšem sám zapomněl, že ne každý může dorazit na zahájení a opomněl přidat info, do kdy si můžeme prostě dát to kafe přímo pod jeho díly. Pokud vydrží na stěnách obrázky do konce prázdnin, pak aspoň jedno kafe doporučujeme ochutit mlékem: Děvče, co vám ho donese (viz obr.!) je sice zaslíbeno Pražskému mlékárenskému průmyslu, ale autor ho spojuje s nepominutelnou vzpomínkou na *Káju Saudka*... (red.)

Němeček a Čtyřlístek = Pind'a s Fifinkou?

Němeček a Čtyřlístek = 75 let a 50 let?

Obojí je správně, jen jde o to, komu otázku položíte...

Jako zasloužilý a svého času zavilý milovník disneyovských figurek a seriálků (viz jejich propagace v dětských časopisech na začátku 70. let minulého století) asi tušíte, že jsem nebyl čtyřlístkem figurek (3+1) natož pak jejich jmény zvlášť nadšen - viděl jsem v nich naši českou malost a srovnával jsem ji se stylovou světoností *Káji Saudka*. Z domorodců jsem fandil spíš pilnému *Ferdovi*, jehož jsem řadil do té naší správné stylové osy.*) Jenže mí synové za normalizace brali to, co se nabízelo a tím byl v jejich čtenářském dětství právě Čtyřlístek... (mladší měl rád *Bobíka*, starší byl blízko *Myšpulínovi*). Máme těch salátových exemplářů dodnes veliký stoh - a vnoučata je mohou brzy dorazit.

Ani v Harvardu vyučený marketér by Němečkovi a jeho bandě nevymyslel tak dokonalý start v podobě ruských tanků vrhlých do čerstvě oživeného trhu seriálových periodik, která vzápětí zase díky okupaci zmírala. Dokázal se na vlně nést a nést... a udržel se dodnes.

Je tak soupeřem i Milerově *Krtečkovi* (1957-2002) přes jeho těžkou váhu ve sféře mediální atraktivity dané tahanicemi o dědická práva...

A opět - letos jako na zavanou přišla současně dvě kulatá výročí. 75. narozeniny autora a půl století od vrhu čtyř zvířátek. Kdo by to nevyužil?

Je to tak - spousta obyvatelstva sice uznává či aspoň tuší, že Felliniho *Sladký život* by byl úžasný, ale *Růžová zahrada* pro jejich život stačí. "Léčí" totiž bez vynakládání velkého rozumového úsilí, mnohem levnějšími homeopatiky. Obrazy: MfDNES

V pražském **Poštovním muzeu** (nejen pro ně) otevřeli zvláštní poštovní přepážku u níž lze získat unikátní razítko na pohlednici a podpis kreslíře seriálu **Jaroslava Němečka**. Jde o součást výstavy **Čtyřlístek a jeho přátelé**, která potrvá až do 20. října 2019. Na jiných známkách najdete M plus Š od Ády Borna anebo B + B od Vládi Jiráňka. A také ukázky z "přilehlých" komiksů Čtyřlístku.

*) Ještě před korekturami tohoto GAGu jsem narazil v kulturní rubrice MfDNES na informaci, že **Tomáš Prokůpek** pro Tokio připravil výstavu o Ondřeji Sekorovi - i stvořitel Ferdý Mravence má letos výročí (120 let od narození).

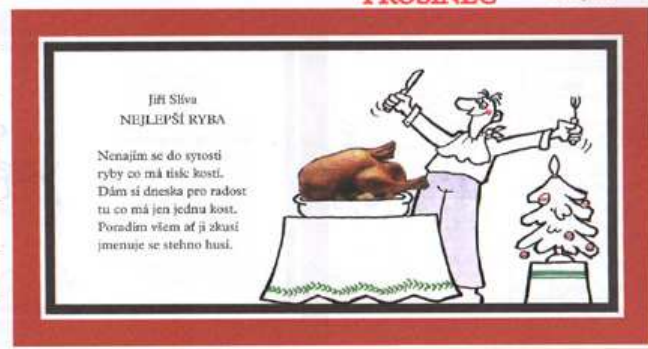
Výstava **Ferda Mravenec a jeho tvůrce** potrvá v **Českém centru do 12. 9.** Prokůpkovi přejeme, aby za svůj záslužný čin obdržel honorář. To Hanouskovi za přispění k loňské výstavě v Londýně České centrum ty drobné neposlalo. Rok uběhl, smlouva byla podepsána, ale dvojí urgence zůstala bez výsledku... (g)

LEDEN / ÚNOR — 5. týden

PROSINEC — 51. týden

propojenou přímo s kresbou. Takže - graficky je týdenní stolní kalendář "Poezie s úsměvem" ucelený a pokud jde o okruh kupců je zacílen docela široce. Ukázkou budiž Karel Plíhal: "Znám křišťálovou studánku, kde nejlubší je les, tam chodí víly v župánku, ty odvážnější bez." (Ivan Hanousek)

Marek Simon: Bez práce nejsou peníze (ani daně)

Ani o dost mladší (ale ne zrovna mladík) Marek Simon nezaváhal, když měl možnost vydat stolní kalendář. Je rovněž týdenní a má stejný formát, ale jinak jde o jiný případ. Povaha kalendáře je pracovní a téma je rovněž dané jednoznačně, barva je "povolena", ale autor ji využívá jen citlivě. **Viz další strana.**

Takový hrápník roste rychlostí asi 2 cm za rok.
Tedy asi tak stejně rychle jako české dálnice.

Celou dobu jsme si mysleli, že se máme blbě
Lvůli intervencím. Ale teď to vypadá,
že se prostě jen máme blbě.

Upřesňuji vás, že ten tendr byl zcela průhledný.
Vždyť vítěz byl znám od samého počátku.

Do e-GAGu poslal **Marek Simon** výtisk jen pro informaci a jako dárek, ale svolil k recenzování a na přání přidal i pár vět o tom, jak se dílo zrodilo:

„Jde o kompilaci mých kreseb z let 2016-2018, protože se kalendář dělal v srpnu 2018. Většina kreseb byla v mírně upravené podobě již předtím publikována. Náklad netuším. Pokud vím, vytiskne se vždy pár tisíc kusů a potom se případně dotiskne. Tiráž tam není.“

Jak jsme zjistili, tak koupit se dá například za 76 Kč. Na webu

<https://www.balousektisk.cz/stolni-kalendar-pracovni-danovy-kalendar-svet-podle-marka-simona.htm>

Ize vidět, že původní vydání jsou už vyprodaná, takže se kalendář bude dotiskovat:

„Podle vyjádření vydavatele se zatím prodává velmi dobře. Ale je nutné to chápat v rámci své kategorie. Drtivá většina zákazníků si kupuje kalendáře s vínem, s recepty na vaření, fotkami krajiny a obrázky Josefa Lady. Ty se prodávají v desítkách tisíc kusů. Od kalendáře s kreslenými vtipy nikdo nečeká podobný úspěch, ale fakt, že je první náklad vyprodaný a bude se dotiskovat je pro mne pozitivní.“

Simon soudí z osobní zkušenosti, že jsou z jeho kalendáře všichni nadšeni, ale jako dárek koupí raději kalendář s recepty nebo s bylinkami. Píše:

„Když jste firma, nemůžete dávat zákazníkům jako dárek můj kalendář, protože je rizikový. Třetina národa volí Andreje Babiše, někdo inklinuje k USA, někdo k Rusku a takovým kalendářem firma riskuje, že někoho urazí. Proto se pořád rozdávají kalendáře s vínem, recepty a podobně.“

Pro zájemce přidáváme adresu na autora: mareksimon@email.cz

Novobydžovské usmívání...

je východočeské, stejně jako to Matuškovy v Klášterci nad Orlicí. Jen je na druhém, tedy západním konci královéhradeckého kraje - takže blíž Praze. Jako bienále ho pořádá již pošesté Galerie u sv. Jakuba, Nový Bydžov-Metličany, ale ne v kostelní galerii, nýbrž v sále Jiráskova divadla v centru Bydžova. Kreslené vtipy na téma **Staré pověsti české** vystavují ode dne zahájení při letošní Svatovavřínecké pouti členové ČUK, ale prohlédnout si expozici

může každý až **do 18. října 2019**. Jména oceněných autorů bienále přineseme v příštím čísle v této rubrice. Zatím připomínáme, že v posledních dvou *dvouročnicích* si odnesli jednu z cen - *Cenu Jiřího Wintera-Nepřakty* autoři Emil Šourek a pak Jiří Bernard. (r)

Jiří Slíva u Tuska v Bruselu (obrazně)

22. července 2019 předal v Bruselu *Tomáš Kafka* (na snímku dole ten vpravo) *Donaldu Tuskovi* (na fotce uprostřed) Slívův obrázek (**viz foto nahoře!**) na rozloučenou s funkcí v Evropské unii.

Údajně se mu velmi líbil a dal si ho na dohled vedle fotek svých dětí.

Slíva k tomu popisuje zrod zajímavého příběhu: *"Tomas Kafka je diplomat a zřejmě budoucí náš velvyslanec v Berlíně, poprosil mě pro tento účel o nějakou grafiku, tak jsem dodal tohoto 'pasáčka europasátek'..."*

Aby bylo jasné, že vokovický Slíva si se svými kafkárkami nedá pokoj: Text pod obrázek dodal zmíněný *Tomáš Kafka*, známý lingvista a, dle Jiřího názoru, syn nejlepšího překladatele Franze Kafky - *Vladimíra Kafky*.

A když už jsme u Slívy - tak tady je anonce další jeho výstavy, tentokrát v domovině: v *Polici nad Metují* - hleďte na:

<https://www.novinky.cz/vase-zpravy/kralovehradecky-kraj/nachod/4986-56872-humorista-jiri-sliva-vystavuje-y-zelenem-domecku-v-polici-nad-metuji.html>

Aleš Vyjidák doma v Praze

Rovněž výtvarník humoristického druhu *Aleš Vyjidák* je občanem Prahy 6 - nedalekého Vele-slavína. A rovněž jde o "náplavu". A rovněž o jeho díle se nyní mluví. V pražské rubrice deníku MfD vyšel článek *"Travnatý pomník letci podlehl špatné údržbě"* - viz foto:

VOKOVICE Travnatý pomník ve tvaru letadla Spitfire ve Vokovicích byl odhalen s velkou slávou v říjnu 2017 a měl připomínat slavného československého pilota Františka Fajtla. Radnice za jeho zhotovení tehdy zaplatila 500 tisíc korun.
V současné době je však pomník zanedbaný, tráva odrostla a někde je uschlá. „Každý nově založený travní porost potřebuje dva roky intenzivní péče. Tady se čekalo, jestli zaprší,“ uvedl Aleš Vyjidák, jeden z autorů pomníku.
Zodpovědná za údržbu je organizace Prahy 6, podle mluvčího Ondřeje Šrámka však za současný vzhled může to, že se pomník nehodí do parných dnů. Podle radnice je nutné najít člověka, který se bude o místo starat trvale. (tho)

Čekání na déšť Necelé dva roky od odhalení je pomník v trávě neznatelný, podle radnice nevydržel pamé léto. Foto: Michal Sváček, MAFRA

Ještě to není dva roky, co jsme se na místě autorů i zástupců P6 ptali, kdo se o nový tmavý trávník ve tvaru siluety letadla bude starat... A nebyli jsme sami. Takže ukázka trapnosti politiků. Občasné pokropení nevelké loučky by radnici "šestky" či magistrát stálo drobné. A co požádat babičky z okolních věžáků, zda by si záhonek nevzaly přes léto na starost? Miliony na "předělávky" tradičních parků se vždy najdou. Ale pár stovek na diplom a jeho předání dobrovolným pečovatelkám je velký problém. (i)

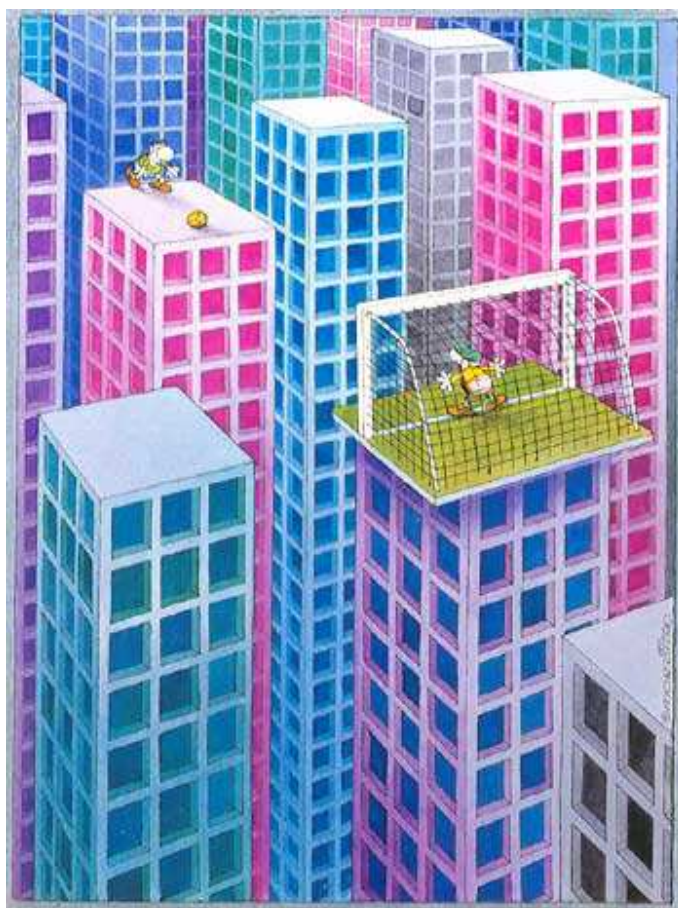
MORDILLO zemřel (1932-2019)

Guillermo Mordillo (4. srpna 1932 - 30. června 2019, známý jako Mordillo, je argentinský tvůrce kreslených vtípů a animací a také jeden z nejznámějších karikaturistů 70. let. Proslavil ho jeho nejen vtipný, ale osobitý a nakonec i barvitý kreslířský styl. Věnoval se kupříkladu tématům jako láska, sport (fotbal a golf) a pokud jde o zvířenu, tak preferoval žirafy, které odpovídaly častým požadavkům redakcí na umístění kresby do vysokého sloupku podél textu. Od roku 1976 do roku 1981 Mordillovy karikatury využíval slovinský umělec Miki Muster k vytvoření série 400 krátkých animací (300 min), které byly později prezentovány v Cannes a koupeny televizními studii ze 30 zemí.

Syn španělských rodičů Mordillo strávil celé své dětství ve Villa Pueyrredón v Buenos Aires, kde měl od mala zájem o kreslení. V roce 1948 získal certifikát Ilustrátora na novinářské škole. O dva roky později, zatímco dál studuje, je už součástí animačního týmu Burone Bruch; ilustroval dětské příběhy (*Perrault Tales Schmid*, *The Musicians of Bremen* a *The Three Little Pigs*) pro *Codex*. V roce 1952 se stal spoluzakladatelem animačního *Galas Studios*. Mezitím pokračoval ve své kariéře ilustrátora a publikoval sloupcové vtípy v časopisech. Roku 1955, se přestěhoval do Limy v Peru, kde pracoval jako návrhář pro reklamku *McCann Erickson*. V roce 1958 ilustruje Ezopovy bajky pro *Editorial Iberia Lima*. V roce 1960 odešel do USA, kde byl zaměstnán v *Paramount Pictures Studios* v New Yorku. Kreslil pro filmy dvě světoznámé figurky - *Pepka námořníka* a *Little Lulu*.

O tři roky později, 20. srpna, jeho život opět změnil směr. Tentokrát odcestoval do Evropy a přijel 19. září do Paříže. Tam pracoval na prvních humorných sériích *Mic-Max Edition*. V červenci 1966 začal spolupracovat s časopisem *Le Pelerin* a krátce poté, dělal totéž pro *Paris Match*. O dva roky později, už jeho díla začaly tisknout časopisy v mnoha státech světa, zejména v Německu týdeník *Stern*. V Paříži se setkal s manželkou *Amparo Camarasou*, se kterou se vzali v roce 1969. Měli dvě děti: *Sebastian Jerome* (1970) a *Cecile Isabelle* (1972). V roce 1980 se přestěhoval do Mallorky ve Španělsku a stal se prezidentem *Mezinárodní asociace autorů komiksů a karikatur* (CFIA) se sídlem v Ženevě. Po 18 letech ve Španělsku se vrátil do Francie v roce 1998. Ještě před tuctem let experimentoval s novými materiály: akryly, pastely a pastelkami. V následujícím roce se skupinou *Art Petrus* představil řadu reprodukcí obrázků ve vysokém rozlišení. Téhož roku (2007) vydal číslovanou a podepsanou internetovou publikaci *Mordillo Collection*. (red.)

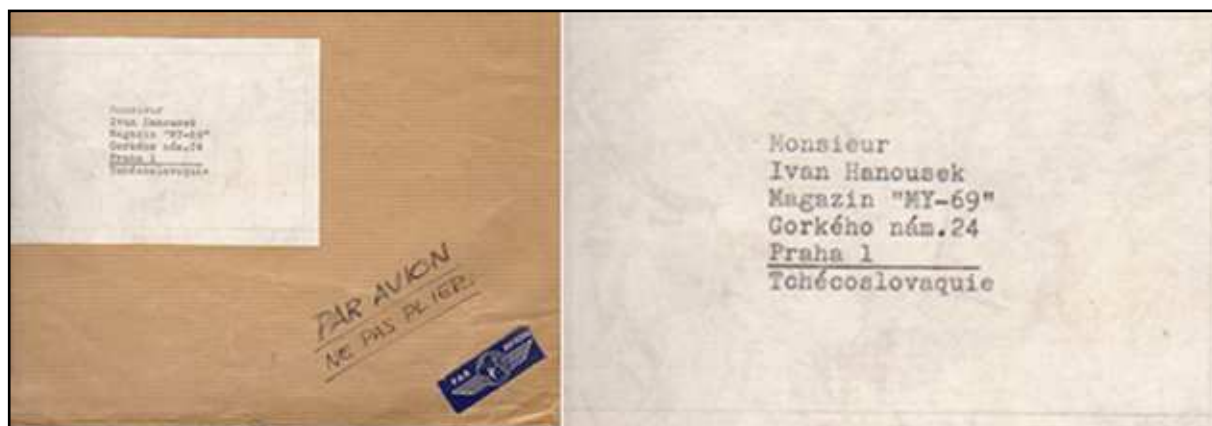

Pošta Mordilla do Prahy

Bylo to v pohnutých dnech jara 1969, po Palachově pohřbu, ale také v době kdy redakce **My 69** připravovala přehlídku protestsongů (Kryl, Huťka, Paleček-Janík, Olmerová - té jsem před vystoupením doběhl do nedalekého výčepu pro dvě láhve bílého... ale to sem nepatří) a v časopise pro středoškoláky a učně **Čtení pod lavicí** (proslulé Saudkovým *Pepíkem Hipíkem*) jsem chystal další dvoustranu o světových karikaturistech. Po Addamsovi, Francoisovi, Boscovi a Chavalovi to měl být i Mordillo. Jenže o nastávající hvězdě jsem toho moc nevěděl, jen jsem získal adresu do Paříže a... Díky tomu, že jsem už měl za sebou zkoušku z francouzštiny na FON UK, rozhodl jsem se to zkusit a napsat... Popravdě i proto, že se kolem redakce pohybovala i jedna žena, která ten jazyk ovládala skvěle a pomohla. A povedlo se! Brzy přišla velká obálka "Par Avion" (nepřekládat!) s adresátem *Monsieur Ivan Hanousek* (**viz níže!**) a byla plná nových kreseb a také s dopisem, kde se Guillermo Mordillo podrobně představil a přál "avec pleasure" mi hodně úspěchu. Dovedete si představit tu radost? Nevydržela dlouho, vzápětí přišlo shora zrušení Myčka i Čtení a také milicionáři, co po mně (nás) stříleli od Prašné brány v Celetné na cestě z redakce domů... Byl to hořký 21. srpen 1969. Zbyl mi jen ten dopis, co přišel brzy, ale zároveň pozdě. Který jsem si co úžasnou památku s vlastnoručním podpisem uschoval tak, abych ho nemohl ztratit. Což se dokonale povedlo. Dodnes jsem ho nenašel a mám jen obálku. Též jsem našel Mladý svět, kde jsem pro Standu Holého sestavil ze šesti sloupcových vtipů od GM celou zadní stránku (**jeden z nich vidíte vedle!**) Když teď čtu, že život stěhovavého kumštýře skončil, koukám na ni a říkám si, jak dobrý to byl výtvarník a jak dobrý to byl člověk, že začínajícímu novináři (končícímu študákovi) věnoval tu péči. A teď jsem se dočetl, že ten rok se ženil! Snad mi napsal i proto, že díky životu v zemích, kde vládli diktátoři (Argentina i Španělsko) dobře chápal, kde se zrovna ocitlo po Pražském jaru naše Československo. Díky.

Ivan Hanousek

22 belgických karikaturistů na jednom místě - "Ňam Ňam!"

Od konce června ještě až do 1. září 2019 je možné zajet na kulinářský výlet! V pavilonu ECC v belgickém Kruishoutem visí kresby 22 renomovaných belgických karikaturistů.

Slavná jména, ale i mladé talenty, které se na vyzvání zúčastnily výstavy na téma **NJAM NJAM**. Kromě této monotematické expozice jsou v pavilonu ECC k vidění i vybrané karikatury, které získaly hlavní ceny v mezinárodní soutěži Knokke-Heist Gouden Hoed a také oceněné z belgické národní soutěže Knokke-Heist Press Cartoon.

Kromě toho se přes léto nachází v Kruishoutem dvě výstavy, každá až **do 22. 9. 2019**:

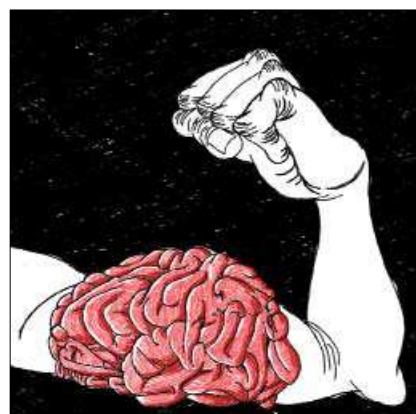
Domácího autora jménem **Quirit** a peruánského portrétisty **Omara Zevallose** (viz portrét M. J. vedle!)

FECONEWS e-magazine stále vychází

FECONEWS magazín **č. 66 má 28 stránek** barevných, ale žel už jen v e-podobě...

Pod modrou obálkou s charakteristickou kresbou polského *Marcina Bondarowicze* (téma EU) se skrývá spousta článků a obrázků (cartoon i fotek) bez většího systému nakupená tak, jak se materiály objevily v poště redigujícího **Petera Nieuwendijka** (President General FECO), který napsal i úvodní slovo.

Carlos Brito se věnuje zesnulému *Gérardu Vandenbrouckemu* (zemřel 15. 2. 2019). *Erwin Pischel* z FECO Germany napsal stránku k výstavě „**Wilhelm Busch: Pictures and Stories**“ v německém Baden-Badenu: *The exposition presents Wilhelm Busch (1832 – 1908), the famous author of funny and sharpwitted picture stories and a progressive as well as experimental painter of landscapes and portraits.*

Peter Nieuwendijk přináší výsledky, fotky a hodně obrázků z loňské soutěže v Calarasi 2018 (Rumunsko) a letošních festivalů XXI. Portocartoon (Portugalsko) Zagreb (Chorvatsko), a také z „*The Bucharest meeting & exhibition & some gossip*“. Větší pozornost samozřejmě věnuje blízkému 22. *Eurokartoennale Kruishoutem* (Belgie). Pozornost upoutají materiály (podepsán je mj. Elaheh Mousavi) o existenci cartoon (karikatury) v **Sudánu** (*The 4th Democracy and the Art of Cartooning in Sudan*) včetně fotek a ukázky tamních

vtipů - (viz obr. vlevo!). Obdobně se tu našlo místo pro iránský **Tabríz**, aktivní kupř. v odkazu *Molly Nassredina* (text: *Talal Nayer*).

Celou stránku věnoval FECO NEWS magazín materiálu „*Thanking the Government of the Federal democratic Republic of Ethiopia, the African Union, UNESCO and Cartooning for Peace for their contributions to the organization of this seminar and to the process of this declaration*“ pod titulkem **Cartooning For Peace** (viz obr. vpravo!)

Tradiční je pro magazín, že zbylé volné stránky redakce zaplní velkoformátovými vtipy pod názvem WORLD-CARTOONIST - tentokrát jde o kresbu, jejímž autorem je **Paolo Dalponte** z Itálie. A další stránku zaplnily dva vtipy o kousek dál v čísle.

Jeden z příspěvků představuje nové **FECO Cairo** (Egypt) a přivítán je i příchod **FECO Indonesia**. Jiný přináší třeba **FECO Spain** (viz skupinový portrét vlevo) nového přírůstku do globálního svazu cartoonistických organizací (FECO). Jejich přehlídce je tradičně věnován závěr magazínu - jde o mozaiku barev díky představení loga, vlajky a tváře předsedy národního spolku. Nechybí ani český spolek ČUK a osobně *Rakus* (na fotce je sousedem severokyperského *Cakmaka*).

a tváře předsedy národního spolku. Nechybí ani český spolek ČUK a osobně *Rakus* (na fotce je sousedem severokyperského *Cakmaka*).

Pozor: Běhá pobíhá tu pingl!

Nejen J. Slíva ve Španělsku (viz rubrika *Z domova*) se dozvěděl o zajímavých cedulkách, označujících vchody na pánské a dámské záchodky ve stravovacím či napájecím zařízení.

Obdobně už se čas od času objevují i podobně výtvarně řešené dopravní značky. V příloze deníku **MfDNES Auto** se pochlubil jeden čtenář těmito fotoúlovkami z cestování po Rakousku. Jedním

je značka upozorňující na číšníka, obsluhujícího hosty na zahrádce na druhém "břehu" silnice, druhým je přímo "zákaz" - nechte si to na jinde a nečumte nám tu místo na cestu do svých hloupých telefonů... Pokud jste v naší branži déle kovaní, jistě víte, že dopravní značky se svého času často stávaly i námětem kreslených vtipů. Pokud se neurazíte, připojujeme místo těch nevtipnějších aspoň pár těch, které máme "poruce".

Bylo jich, myslím, víc. Ale ve **Světě motorů č. 20 vyšly 25. 9. 1965** tyto tři (**viz obr.!**) Potěšila hlavně barva - i když v originále byla užita červená (čtrnáctideník byl tištěn knihtiskovou rotačkou - černobíle s jednou doplňkovou barvou. A toto zářijové číslo zřejmě mělo zrovna přidělenou modrou.

Vtipy se zřejmě do časopisu dostaly zásluhou kamaráda *Ivana Vika*, který tam pracoval - posléze i v týdeníku *Ježek s Pepíčkem Molínem*, kam *Gagmen* přispíval nikoliv svými, ale naštěstí cizími vtipy. Byly to sloupky představující ty nejlepší světové autory kresleného humoru - obvykle třemi kresbami. /R/

Galéria Kýchanie mozgu: Made in Belgian cartoons

Až do konce srpna se v prešovském *Wave - centrum nezávislej kultúry* prezentují výborní belgičtí autoři kresleného humoru.

Výstava *Made in Belgian Cartoons* představuje ukázky z tvorby úspěšných autorů kresleného humoru známých i ze zdejší mezinárodní soutěže *Kýchanie mozgu - od kalokagathie k hypochondrii a späť*.

Jména L. Vermeersch, L. Vernimmen, L. Goderis, N. Hendrickx, N. Van Yperzeele, O-SEKOER, C. Sunnerberg, S. Provijn a T. Houbrechts známe i z GAGu, obvykle z rubriky "Výsledky".

Cena za nejlepší editorial cartoon v Polsku

V polském Olsztynie byly oficiálně zveřejněny výsledky **I. celostátní soutěže „na rysunek prasowy“ im. Aleksandra Wołosa**. Hlavní cenu obdržel **Grzegorz Bąkowski** za kreslený vtip publikovaný v týdeníku „*Przegląd*“.

(viz vedle!)

Pan farář dle všeho v rámci mše svaté čte "z listu pana prezesa" (lépe to pochopí katolík, který ví, co to znamená "číst z listu" z kazatelny. Ale vypadá to, že ani polský autor (a polská soutěžní jury) se ze svého prezesa též moc neradují. (r)

Z pošty / O **Tapírech**; o **“starých rukopisech”**; o četbě e-GAGu...

Z Frantových Lázní I.

Přišel jsem, viděl jsem, shrábnul jsem...

Jak je vidět, občas si unavené štěstí sedne i na vola, byl jsem třetí....

Čau Major

Z Frantových Lázní II.

Kresby na téma *Medicína* byly vystaveny na Národní třídě v centru města, k tomu samostatné vystavky Nepraktky, Jiráňka, Kerlese a mne - a všichni jsme byli uvedeni do festivalové Síně slávy, viz diplom a soška (k tomu i flaška becherovky). (...) Z oceněných byl tam náš milý kolega Major (foto vpravo), podobně jako Pavel Starý a řada kreslířů, které bohužel neznám. Také paní Winterová a Nepraktolog pan Kopecky (viz foto vlevo). Účasten byl i sympatický pan starosta, a vše vedl a dozoroval Mirek Vostrý. Krásné ubytovani v hotelu Pawlik s bazény.

Jiří Slíva

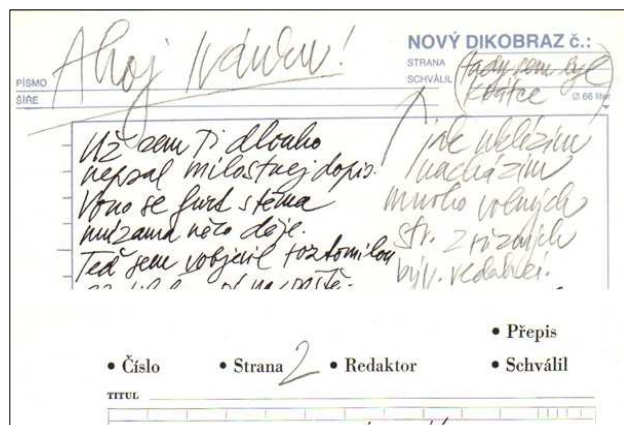

Snímky: **Jiří Slíva a Pavel Vorel**

Z Frantových Lázní III.

Výhercům gratuluji. (...) Tak máme za sebou 4. ročník MFKH. (...) Často jsem slyšel, že vystavených vtipů bylo moc. Jak už jsem mnohokrát říkal, chtěl jsem vystavit cca 800 vtipů, tj. o 100 víc než loni, ale pan starosta si to nedal rozmluvit a tvrdohlavě trval na tom, že vystavíme vše. Trochu jsem zákeřně doufal, že se mu nepodaří sehnat tolik výstavních ploch... ale on sehnal. Sice ne tolik, kolik potřeboval, ale i s tím si poradil. Prostě vtipy zmenšil. Z toho jsem měl veliké obavy, že už to nebude čitelné apod., ale nakonec to dopadlo dobře. Ale jak mnozí píšete, bylo jich moc a těžko se v tom orientovalo a ta zdařilá díla tam mnohokrát zanikla. Nemohu do budoucna slíbit, že se to změní, ale pokusím se starostu ukecat. Jistý vliv na něj mám.

Mirek Vostrý, předseda Klubu kreslířů a humoristů; šéfredaktor magazínu humoru TAPÍR

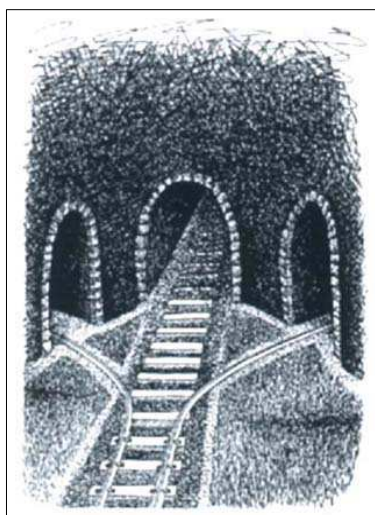
Vlevo: To oslovení a první větu neberte vážně, celý dopis je o jeho ženách a múzách. Zaujala mne **Hojného** zmínka o využití prošlých **“rukopisných”** papírů a tak pro pamětníky: **nahore Nový Dikobraz**, dole hlavička papíru z jiné bývalé redakce... Kdo asi dnes **schvaluje** svým podpisem texty na facebooku či twitteru?

Adresa na e-GAG: kdo si Gagy neskládá, může si potřebné (i čerstvé) číslo kdykoliv vyvolat, přečíst, nebo prolistovat na:

<http://www.cartoongallery.eu/kniznica/casopisy/e-gag/>

Ale také to funguje na webu HDK (Chorvatsko)

Z cizí pošty: Kmínek - všem všem všem!

Lacovy kresby vykolejily v tunelu!

Ale ve kterém z nich?

Zdravím všechny kolegyně a kolegy malíře, kreslíře, grafiky, ale i muzikanty a vůbec příznivce kresleného humoru a nejvíce pak všechny, kteří máte rádi naši galerii Chodba v Ratajích nad Sázavou. Stala se věc, která se prý stává často, mně se však stala poprvé. Výstava, kterou mi **Laco Torma** poslal, zůstala na jakémsi překladišti České a Slovenské pošty v Břeclavi. A v této zemi není síla, která by ji dokázala uvolnit a poslat ještě o dalších 200 km dál do Středního Posázaví, jak se náš region jmenuje. Nepomohla ani prosba o předání kurýrovi, ani nabídka, že si ji osobně v Břeclavi vyzvednu.

Takže: zítřejší /3. 8. 2019/ **vernisaž výstavy** definitivně nebude. Nový termín je **31. srpna**, dali

jsme poštám trochu více času. A po vernisaži můžete navštívit Pivovárek, kam přijede zahrát a zaspívat další z mých kamarádů - **Luboš Pospíšil**. Pozvánka přijde, těšte se jako vždy na krásné obrázky, na krásného autora, na krásného Vítku Hrabánka a samozřejmě na neméně krásného mne.

Ota Kmínek - principál a galerista, Rataje n/S.

GAG / Omluvenky - všem všem všem!

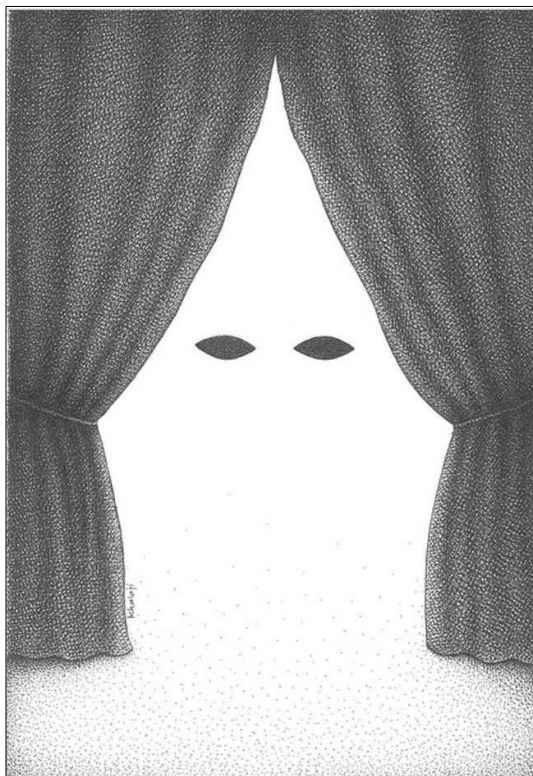
Dát sem obrázek, o který se jedná, je trochu troufalost, ale ať je jasno. Tento obrázek (viz) jsme totiž omylem v minulém čísle 6-7 (červen červenec) otiskli hned dvakrát. A teď je tu potřetí! I když se to nemusí zdát velkým prohřeškem, přiznáme se, že to úmysl nebyl. Kresba

Rudolfa Dubského **/viz/!** patřila jen do rubriky *Z domova*. Na stranu 20 k aninci na příslušný díl vzpomínkového seriálu - týkal se výstav sportovních vtípů, které jsme pořádali v 80. letech při mezinárodním Grand Prix ve skocích na lyžích ve Frenštátu pod Radhoštěm (byl kresbou z katalogu výstavy v roce 1986). Jenže, objevila se díky nesoustředěnosti našeho grafika (Hanouska) znovu i jako vhodná ilustrace pro glosu na stránce 40, která se týkala "vtipných nápadů"... A proč to tu rozebíráme? Není to tak dlouho, kdy jsme odhalili v měsíčníku *Sorry* stejný prohřešek - dva identické vtipy v jednom čísle! - a nemilosrdně za to vyplísnilí dejvicko-bubenečskou redakci. Jak víte - jsme přece vždy na straně práva a spravedlnosti. Tak proto!

Ale nejen to. Musíme se omluvit i za ještě horší chybu, tentokrát už neomluvitelnou, ale aspoň zde vysvětlenou. Ve vzpomínce na pámátný majáles z půlky 60. let dávno prošlého století v minulém tisíciletí jsme přiklkl autorství slavného díla "*Anna proletářka*" jistě Marii Majerové. Přiznáme, že jsme byli líní vsedě kliknout kamkoliv, či se otočit a sáhnout do nedalekého regálu se slovníky, když jsme si nemohli vzpomenout zda šlo o Majerovou nebo Olbrachta. Po letmém dotazu jsme se v redakci shodli, že ta kladenská "siréna" je pravděpodobněji než "šohaj" Ivan. Díky za okamžité upozornění abonentů hned ze tří míst, které považujeme za úžasné potvrzení toho, že někdo GAG nejen přijme a prohlíží, ale také čte! A nemůžeme bohužel ani přijmout návrh, abychom tu ostudnou chybu vydávali za úmyslný chyták v rámci průzkumu vzdělání čtenářstva GAGu. Díky za velkorysost, díky za vzdělanost těch, co nás upozornili... Konečně i za ohleduplnost těch, co si také všimli a taktně pomlčeli (hrdi však jistě na to, jak nás odhalili)... Pardon!

(red.)

XXI Int'l Cartoon Contest Zielona Gôra - Polsko

Téma: **Divadlo**

Grand Prix: Mohammad Ali Khalaji - Irán

(viz obr. vedle!)

1. cena: Vladimir Kazanevsky - Ukrajina

(viz obr dole!)

2. cena: Nika Jaworowska-Duchlińska - Polsko

3. cena: Pawel Kuczyński - Polsko

V polské **Zelené Gôře** bývají uděleny ještě zvláštní ceny autorům prací, které se probojovaly do závěrečného kola soutěže. Jde o ocenění z řad sponzorů a spolupracujících institucí. Bývají známy nejpозději při slavnostním udílení cen takže jména oceněných přineseme v příštím vydání e-GAGu. (r)

3. Mezinárodní Festival Cartoon Priština 2019 - Kosovo

A) Kosovo v očích karikaturisty

PRVNÍ CENA

Agim Sulaj - Itálie

DRUHÁ CENA

Makhmudjon Eshonkulov - Uzbekistán

TŘETÍ CENA

Samedin Latifi - Kosovo

5x ZVLÁŠTNÍ CENA: Arben Mexsi - Albánie; Goran Čeličanin - Srbsko; Jitet Kustana - Indonézie; Nahid Maghsoudi - Irán; Raed Khalil - Sýrie

B) Volná sekce

5x ZVLÁŠTNÍ CENA: Jitet Kustana - Indonézie; Joao Bosco Jaco - Brazílie; Igor Smirnov - Rusko; Kazanevsky Vladimir - Ukrajina; Seyran Caferli - Ázerbajdžán

Cartoon "Sea" 2019 - Itálie

- Grand Prix: **Lele Corvi**

- Prix: Giancarlo Covino

- Prix: Manlio Valentino Maltese

(vítězové - viz obr. vedle!)

- Premio Speciale Franco Origone:

Elena Vittì

1. Int'l Caricature Competition - Syrie

1. cena: Arash Foroughi - Irán

2. cena: Ulisses Araujo - Brazílie

3. cena: Elena Ospina - Kolumbie

4. Int'l cartoon contest Kolasin - Černá Hora

805 prací došlo do soutěže od 220 autorů z 53 států.

Jury vedená známým *Lukou Lagatorem* (a s organizátorem festivalu *Darko Drljevičem*) rozhodla takto:

1. cena: Miljan Obrenič - Černá Hora,
2. cena: Nima Shamiri - Irán
3. cena: Milenko Kosanovič - Srbsko

Zvláštní ceny:

Yuksel Cengiz - Turecko, Nader Hafezi - Irán, Sergej Sichenko - Rusko, Miro Georgijevski - Nová Makedonie, Goran Celicanin - Srbsko, Read Khalil - Sýrie, Marko Ivič - Chorvatsko, Mahboubeh Pakdel - Irán, Mihai Ignat - Rumunsko, Vasilij Alexandrov - Rusko.

XXIV. Int'l Cartoon Contest Humour a Galarate 2019 - Itálie

Téma: *The Sixties* (60. léta)

Grand Prix "Marco Biassoni": Miroslava Rakovič (Srbsko)

Prize Cava: Angel Ramiro Zapata Mora (Kolumbie)

Graphic:

First Prize: Eder Santos (Brazílie)

Special Prize of Jury: Lorenzo Vannini (Itálie)

Mentions: Vladimir Kazanevsky (Ukrajina), Sergio Tessarolo (Itálie), Paolo Dalponte (Itálie),

Andrea Pecchia (Itálie), Ivailo Cvetkov (Bulharsko)

Caricature:

First Prize: Javad Alizadeh (Iran)

Special Prize of Jury: Pedro Silva (Portugalsko)

Mentions: Omar Alberto Figueroa Turcios (Španělsko), Achille Superbi (Itálie), Marzio Mariani (Itálie), Gianni Audisio (Itálie), Carlos Amorim (Brazílie)

15. Int'l Cartoon Contest - Syrie

Téma: *Time* (Čas)

Asi 500 autorů ze 67 států

FIRST PRIZE: Pavel Matuška - Czech Republic

Na obr. vlevo nahoře kresba "Priority"

SECOND PRIZE: Alexandr Kliščenko - Rusko

THIRD PRIZE: Vladimír Pavlík - Slovensko

Special Prize:

Mihai Ignat - Rumunsko; Doru Axinte - Rumunsko; Hule Hanusic - Rakousko

Honor. Diploma: Negin Naghiye - Iran; Kifah Al Reefi - Nizozemsko; Kamel Ber-rani - Alžírsko; Mohsen Nouri Najafi - Iran

Int'l Cartoon Piauí Contest 2019 - Brazílie

1. cena: Izânio Façanha o Grito (Brazílie)

2. cena: Moisés Macêdo (Brazílie)

3. cena: Alisson Ortiz Adaptations (Brazílie)

Honorable Mentions: Wesam Khalil (Egypt); Jota A. (Brazílie); Vasco Gargalo (Portugalsko)

4. Mezinárodní festival kresleného humoru Františkovy Lázně - Česko

Téma: *Medicína*

1. cena - Vladimír Pavlík / Slovensko (**viz obr.** na další stránce!)

2. cena - Horia Crisan & Bogdan PETRY / Rumunsko

3. cena - Pavel Vorel-Major / Česká republika

(další jména na příští stránce)

4. Tošo Borković / Srbsko; **5. Pavel Vorel-Major / Česko**; 6. Nikolaj Levkovskij / Ukrajina; 7. Andrej Popov / Rusko; 8. Sergej Dudčenko / Ukrajina; 9. Radek Steska / Česko; 10. Bořík Frýba / Česko.

Ze jmen v početné výsledkové listině uvádíme kromě prvních tří i další autory až do desátého místa.

Všechna jména jsou z východní Evropy, s výjimkou rumunského páru jde zásadně o autory slovanské národnosti, čtyři autoři z první desítky nepíší latinkou, nýbrž "bukvami" a čtyři z úspěšných jsou z někdejšího Československa.

Ale cen získali kreslíři z ČR a SR pět, protože u Tapírů jury, tak jako třeba v Číně, řadí v hodnocení za sebe vtipy - jméno jednoho autora se tak může v pořadí objevit i vícekrát (viz Major). Z Čechů jsme v dalších dvou desítkách našli v po-

předí dalších deset jmen (nepočítaje Španěla Prchala) a dokonce i ta dosud neznámá jako Talaš, anebo dobře známá jako Novák a Urban (jenže ten první je Václav a ten druhý Karel).

Int'l Contest *Lands of Disobedience* ("Země neposlušnosti") Trento - Itálie

1. cena: **Li Xiao Yang** (Čína) viz obr. **vlevo nahoře!**
2. cena: **Michel Moro Gomez** (Kuba)
3. cena: **Sergej Riabokon** (Ukrajina) viz obr. **vlevo dole!**

Čestné uznání *Cartoon Network Home International*: **Marco de Angelis** z Itálie (**vpravo**):
Čestné uznání *Cartoon Movement*: **Emad Hajjaj** z Íránu

8. Int'l. cartoon contest „Olive“ Girne - Kypr

458 autorů ze 61 zemí poslalo celkem 1018 příspěvků na téma **“Olive”** do soutěže v severokyperské *Kyrenyi* (turecky *Girne*):

Ceny:

Frist Prize: Recep Özcan

(Turecko)

Obr. nahoře!

Second Prize: Edi Dharma

(Indonesie)

Obr. pod tím!

Third Prize: Narges Javanmajidi

(Irán)

Int'l Jury Members Special Prizes:

Olena Curanova - Ukrajina, **dole**

vlevo!

Mahmood Nazari - Irán

Zoran Josic - Slovinsko

Oleksij Kustovskij - Ukrajina, **dole**

vpravo!

Kürşat Zaman - Turecko

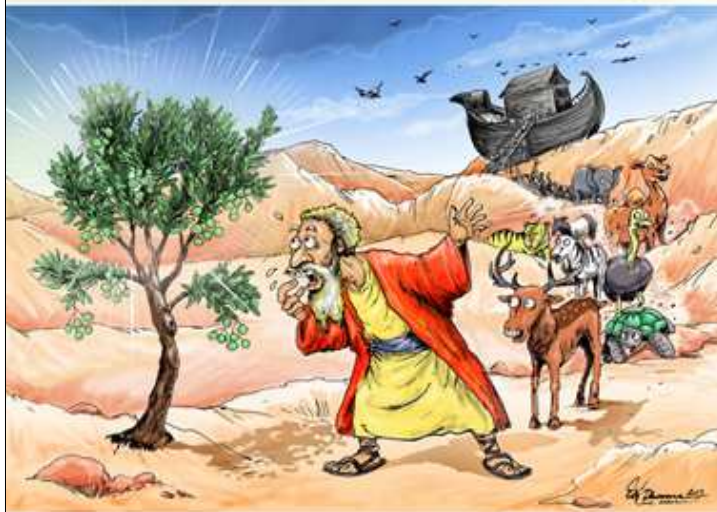
Oktay Bingol - Turecko

Special Prize of The Persons:

Karcomics Cartoon Webpage **Special Prize: Norbert Van Yperzeele** (Belgie)

Erten Kasimoğlu **Special Prize:**

Santiago Cornejo (Argentina)

V seznamu stovky finalistů figuruje z České republiky jediné jméno: **Evžen David**. Ze Slovenska rovněž jedno jméno: **Lubomir Juhas** (naproti tomu z Polska ani z Maďarska jsme žádného finalistického soutěžícího neobjevili)

Pokud si všimnete, že Noemova archa se v kresbách objevuje často, je vysvětlení prosté - holubice, která přinesla patriarchovi poselství, že je země už blízko, učinila tak právě olivovou ratolestí.

XIV Trento Economics Festival - Itálie

Téma: *Globalization, Nationalism and Representation*

Přes 300 artistů z celého světa poslalo do soutěže své obrázky. Vyhráli tito tři z Evropy:

1. Francesco Cestari (Itálie)
2. Mariagrazia Quaranta GIO (Itálie)
3. Luc Descheemaeker (Belgie)

World Press Cartoon 2019 - Potugalsko

Grand Prix:

Carbajo & Rojo,
Španělsko

Gag Cartoon:

1. cena: Angelo Boligan, Mexiko (nahore vlevo!)
2. cena: Andre Carrilho, Portugalsko (viz obr. dole!)
3. cena: Const. Sunneberg, Francie (nahore vpravo!)

Čestné uznání:

Mineu, Brazílie; Elena Ospina, Kolumbie; Bonil, Ekvádor; Georgopolis, Řecko; Arriaga, Španělsko; Yaser, Turecko; Rouso, Francie.

Editorial Cartoon:

1. cena: Ramses, Kuba
2. cena: Aytoslu, Turecko
3. cena: Čavdar, Bulharsko

Čestné uznání:

Cau Gomez, Brazílie; Shankar, Indie; Krzysztof Grzondziel, Polsko; Andre Carrilho, Portugalsko.

Karikatura:

1. cena: Carbajo & Rojo, Španělsko (zároveň GP)
2. cena: Aldeguer, Španělsko
3. cena: Cau Gomez, Brazílie

Čestné uznání: Pablo Lobato, Argentina; Gio, Itálie; Sciammarella, Itálie; Jabir, Maroko.

(Omluva: pořadatelé neuvádějí u všech oceněných celá jména)

XXXV Int'l Satirical Graphis Contest the Golden Apple Bystrica - Rumunsko

Zvláštní cena: Naji Benaji, Maroko

Zvláštní cena: **Jitet Kustana, Indonésie**

(viz obrázek vedle!)

Čestné uznání: Hamid Reza Bahrami, Írán

29. „Humour at ... Gura Humorului”- Int’l Festival of Cartoon Suceava - Rumunsko

Téma: *Division (dělení)*

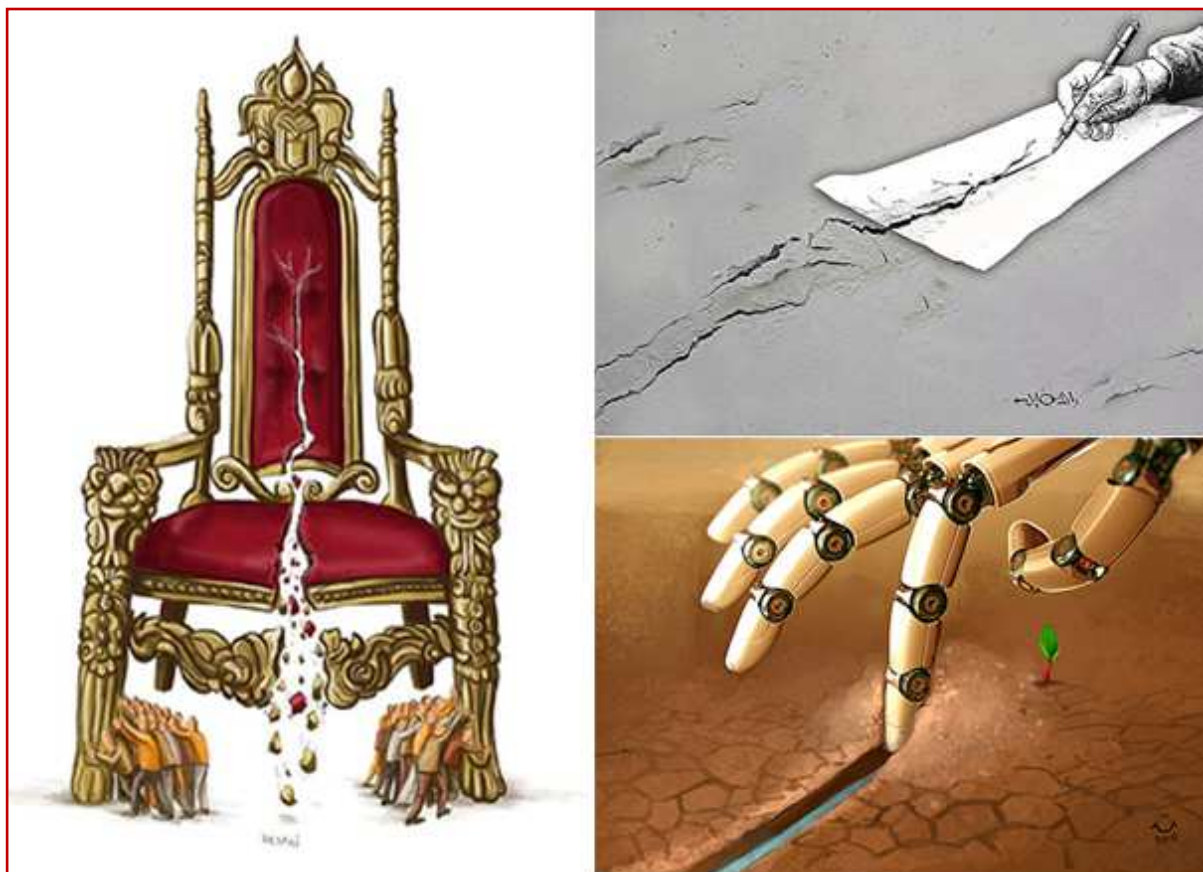
1. cena: **Esmaeil Babaei** – Irán (**obr. vlevo!**)

2. cena: **Raed Khalil** – Sýrie (**obr. vpravo nahoře**) a Mojmir Mihatov – Chorvatsko

3. cena: Milenko Kosanović – Srbsko a **Muzaffar Julčibojev** – Uzbekistan (**vpravo dole**)

George Gavrilean prize: Yang Xia – Čína, Gabriel Todiciă – Rumunsko.

Mentions: Wei Li – Čína, Constantin Pavel – Rumunsko, Jordan Pop Iliev – Sev. Makedonie, Alireza Pakdel – Iran, Pakdel Mahbooubeh – Iran, Saman Torabi – Iran, Sepideh Faramarzi – Iran, Javad Takjoo – Iran, Saeed Sadeghi – Iran

7. “Red Man” Int’l Humour Art Biennial - Čína

A. Cartoon:

Golden Prize: Mahboobe Pakdel / Iran (**viz** jeho dílo v závěru rubriky)

Silver Prize: Omar Zevallos / Peru

Copper Prize: Andrea Pecchia / Itálie

Excellent Prizes: Musa Gumus / Turecko; Jitet Kustana / Indonesie; Mihai Victor Eugen / Rumunsko; Bernard Bouton / Francie; Paolo Dalponte / Itálie; **Evžen David / Čes-ko**; Sergej Sichenko / Izrael; Zbigniew Ko-laczek / Polsko; Jugoslav Vlahovič / Srbsko; Kazanevsky Vladimir / Ukrajina; Mojmir Mihatov / Chorvatsko; Osvaldo Ruganalem / Argentina; Marcin Bondarowicz / Polsko; Sit-tipunt Tumying / Thajsko; Vladimir Pavlík / Slovensko; Muzaffar Julčibojev / Uzbekistan; Manuel Arriaga / Španělsko (a 8 autorů z Číny)

Select (Pdf Catalogue): *Jich mnoho!*

B. Portrait of Caricature na téma **Mona Lisa (ML)** nebo **free**:
Golden Prizes: Dorian Extra Arroyo / Peru (ML) (**viz obr. vlevo!**)

Excellent Prizes: Raul De La Nuez / USA (ML) (**viz obr. uprostřed!**); Kuang Zuhai / Čína; Mojmir Mihatov / Chorvatsko (ML) (**viz obr. vpravo!**); Mahboobe Pakdel / Iran; Mahsa Eskandari / Iran; Hu Min / Čína; Antonio Santos / Portugalsko; Sepideh Faramarzi / Iran.

Honorable Prizes: Anas Lakkis / Libanon, Mihai Victor Eugen / Rumunsko, Manuel Arriaga / Španělsko, Andrea Pecchia / Itálie, Zbigniew Kolaczek / Polsko, Wu Jiao / Čína, Cornel Chioresan Marin / Rumunsko, Wu Jiliang / Čína, Ramin Khorsandi / Iran, Zhao Shuhe / Čína
Select (Pdf Catalogue): *Plná fůra!*

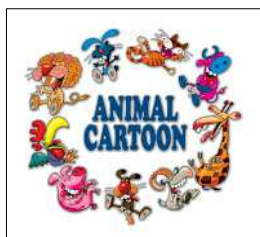
Co k tomu všemu dodat? Třeba...

Tucet soutěží v osmičce států je dost - ale že hned v pěti z nich najdeme mezi prvými třemi řádně oceněnými karikaturisty jména autorů z Íránu, to je ještě více... Více zajímavé a docela jistě zamysleníhodné. O tom, že je po výtvarné stránce perský národ už dlouho považován za jedničku, není pochyb. Není však obdivuhodné, že zrovna v žánru karikatura je to tak patrné? Díky tomu, že právě v oboru "cartoon" existují soutěže s výsledky skoro jako ve sportu, včetně stupňů vítězů, je to docela dobře hodnotitelné. V oboru světového sochařství by určitě bylo obdobné zjištění problematické. Spíš je typické, že jde o čistou "cartoonistiku, vlastně výhradně beze slov a jediné slovo tak najdeme v propozicích: zní "Téma". A témata jsou natolik obecná, že mohou být brána autory (porotami) velmi politicky (ať už pro nebo proti...) anebo opravdu čistě abstraktně až "filosoficky". V takovém případě se pak schopnost čistě vyjádřit určitou nadčasovou pravdu či soud s vtipným (výtvarným) námětem dočká uznání nejen v zemi slovutného Kambize. Vyhýbání se figurálním dílům je docela typické (v rubrice *Výsledky* viz kresby vítězů *Khalaji* a *Babaei* či vedle *M. Pakdel*).

Vysloveně politická (třeba antiamerická) karikatura se jistě v Íránu hojně pěstuje (však jen na žánr zaměřená škola produkuje absolventů stovky rok co rok), ale aspoň v nám známých soutěžích se za ni ocenění nerozdávají. Tak asi spíš bereme v našem žánru perské výtvarníky za němé, neprotestující, ale také s tamní mocí příliš nekolaborující umělce. Konečně - o tom víme z poválečného Československa své, že...

(G-men)

Propozice / Deset nových! (do G 8 = srpen 15. 8. 19)

Animal Cartoons Beograd - Srbsko

Téma: „Děti a zvířata“

Deadline: 10. 9. 2019

Více: www.goldpencil.id/2019/07/the-6th-international-cartoon-contest.html

Cartoon Rendon - Kolumbie

Téma: ?

Deadline: 14. 9. 2019

Více o soutěži: www.goldpencil.id

6. int'l Cartoon Contest ALEKSANDAR KLAS 2019 Beograd - Srbsko

Téma: Free (Volné)

Deadline: 15. 9. 2019

Více: www.goldpencil.id/2019/07/the-6th-international-cartoon-contest.html

16. Int'l Comics and Cartoon Festival Comp. Prizren - Kosovo

Téma: „Idealist“

Deadline: 20. 9. 2019

více: 16th International Comics and Cartoon Festival Competition in Kosovo, Prizren 2019

Olense Kartoennale - Olen, Belgie

Hlavní téma: 'From bovine to handbag, from ox to leather pants, from cow to elegant shoe' ("Od skotu po kabelku")

Deadline: 21. 9. 2019

Více: www.goldpencil.id/2019/04/olense-kartoennale-2019-belgium.html

Int'l Satirical Picture Competition "Karpik" Niemodlin - Polsko

Téma: „Ryba“

Deadline: 30. 9. 2019

Adresa: caricaturque.blogspot.com/2019/03/international-satirical-picture.html

Int'l Cartoon Contest & Exhibition

„Gender Equality & Equal Rights“ - Norsko

Téma: „Rovnoprávnost pohlaví a stejná práva“ ("Gender Equality")

Deadline: 30. 9. 2019

<https://www.toonsmag.com/gender-equality-internationalcartoon-contest-exhibition-norway/>

Erasmus Cartoon Contest Rotterdam - Nizozemsko

Téma: 'Friendship' (between people of different cultures - Přátelství mezi lidmi různých kultur)

Deadline: 1. 10. 2019

Více: cartoonfestivalrotterdam

30. Int'l Biennial of Humor in Art Tolentino - Itálie

Cena "City of Tolentino International Award" - for humorous art on the subject of "Hatred"

Cena "Luigi Mari Award" for caricatures of illustrious figures.

Téma: "Nenávist"

Deadline: 4. 10. 2019

www.biennaleumorismo.it / <https://scaferli.wixsite.com/humortoons/single-post/2019/05/12/30-at-theInternational-Biennial-of-Humor-in-ArtTolentino--2019-Italy>

20. cartoon contest Spirito di Vino Udine - Itálie

Téma: "Svět vína a vinařské kultury"

Deadline: 14. 10. 2019

Více: www.mtvriulivg.it a www.spiritodivino.cloud

Léto, tedy nikoliv kalendářní, ale to tzv. prázdninové, je ta-kořka na konci své horké pouti... Mozky se snad autorům kreslených vtípů nezavařily, naopak v nich jistě parádně rozkvetly náměty, co tam od jara zahálely v podobě nerozvitých poupat. Inu: rozevři se poupátko; podle vzoru známé animace v ještě známější písničce. Ovšem jen těm mozkům, které jejich majitelé zalévali krom běžných nápojů také výživnými extrakty podporujícími záhonky oseté tvůrčím intelektem... Opět nejméně desítky nových příležitostí (viz červená data) přímo volá po české účasti, která slábne s úbytkem nikoliv jen autorů, ale zřejmě i motivace... Plakátek 46. Salonu humoru v brazilské Piracicabě (soutěž patří k těm nejstarším na planetě) sice v tabulce našeho Kalendária nenajdete, ale souvisí s výše uvedenými větami. Soudíme, že by novodobý Noe na svou archu měl přednostně přijmout krom exemplářů běžné výtvarné produkce i zástupce pichlavé satiry. Právě ta se zdá být jedním z nejvíce ohrožených druhů, jak to dosvědčují nejen známé případy výhrůžek i atentátů z netolerantní muslimské komunity. Tu v novinách tištěnou politickou karikatu-

ru dnes za severním Atlantikem kupodivu nejvíc ohrožují hyperkorektní nátlakové skupiny, kterým náš tradičně chápaný satirický žánr vadí ve stupňovaném chránění a občas až hysterickém upřednostňování těch nejmenších menšin - oproti těm nechápajícím většinám. A vydavatelé se jich bojí více než eboly. Anebo snad už dnešní šéfredaktoři v bytostně demokratickém státu ztratili smysl pro humor? V tom případě by nějaký ten osvícení chlap (nebo žena, nebo prostě bytost jakéhokoliv pohlaví a jakékoliv barvy pleti) už měl někde na kopci začít stavět solidní archu. A neměl by v ní zapomenout právě na vzorový exemplář mezinárodní soutěže. Zatím se jich koná pořád dost. Jenže asi jen sám čert ví, zda i na ně zanedlouho nedojde...

Takže soutěžte pilně a hlavně rychle; dřív než nám to pořadatelé z kalendária vymažou! (ih)

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Srpen	8. Cart.Cont. 'De Geus' - Lebbeke, Belgie - NEW!	****	15. 8. 2019	6/2019
	Global Mobility - Brusel, Belgie - novinka!	-	20. 8. 2019	6/2019
	Trad. Prize Cont.UMUT Besiktas Istanbul - Turecko - New!	-	23. 8. 2019	6/2019
	SICACO - Daeon, Korea - NEW!	***	31. 8. 2019	6/2019
	Women Cartoonists Int'l Award 2019 - Francie - Nové!	-	31. 8. 2019	6/2019
Září	5. Salon of Humour - Bacau, Rumunsko - nové!	-	1. 9. 2019	6/2019
	20.Salon antiratne karikature - Kragujevac, Srbsko - New!	***	5. 9. 2019	6/2019
	Děti a zvířata, Animal cartoons - Bělehrad, Srbsko - new!	**	10. 9. 2019	8/2019
	Cartoon Rendon - Kolumbie - nové!	**	14. 9. 2019	8/2019
	Aleksandr Klas - Bělehrad, Srbsko - novinka	**	15. 9. 2019	8/2019
	Int.C.C. Festival - Prizren, Kosovo - NEW!	-	20. 9. 2019	8/2019
	Olense Kartoenale - Olen, Belgie - NEW!	****	21. 9. 2019	8/2019
	Karpik - Niemodlin, Polsko - novinka!	***	30. 9. 2019	8/2019
	Int'l cartoon contest-exhibition - Norsko - New	-	30. 9. 2019	8/2019
Říjen	Erasmus - Rotterdam, Nizozemsko - NEW!	***	1. 10. 2019	8/2019
	30. Int'l. Bienále - Tolentino, Itálie - Neue!	****	4. 10. 2019	8/2019
	Spirito di Vino - Itálie - nové!	**	14. 10. 2019	8/2019

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž je adresa na originál propozic.

Ještě k tomuto vydání:

Obavy, že v horkém létě uschnou nápady a v redakci poleví pracovní morálka se (bohužel) nenaplnily a proto je i toto letní číslo svým rozsahem spíš "dvojčíslem". Aby bylo v půlce srpna stravitelnější, nejprve jsme posílili obrázkovou část a pak dokonce sáhli po břitvě a vyřízli z e-GAGu hned čtyři stránky, kterým snad neublíží, když je užíte o měsíc později...